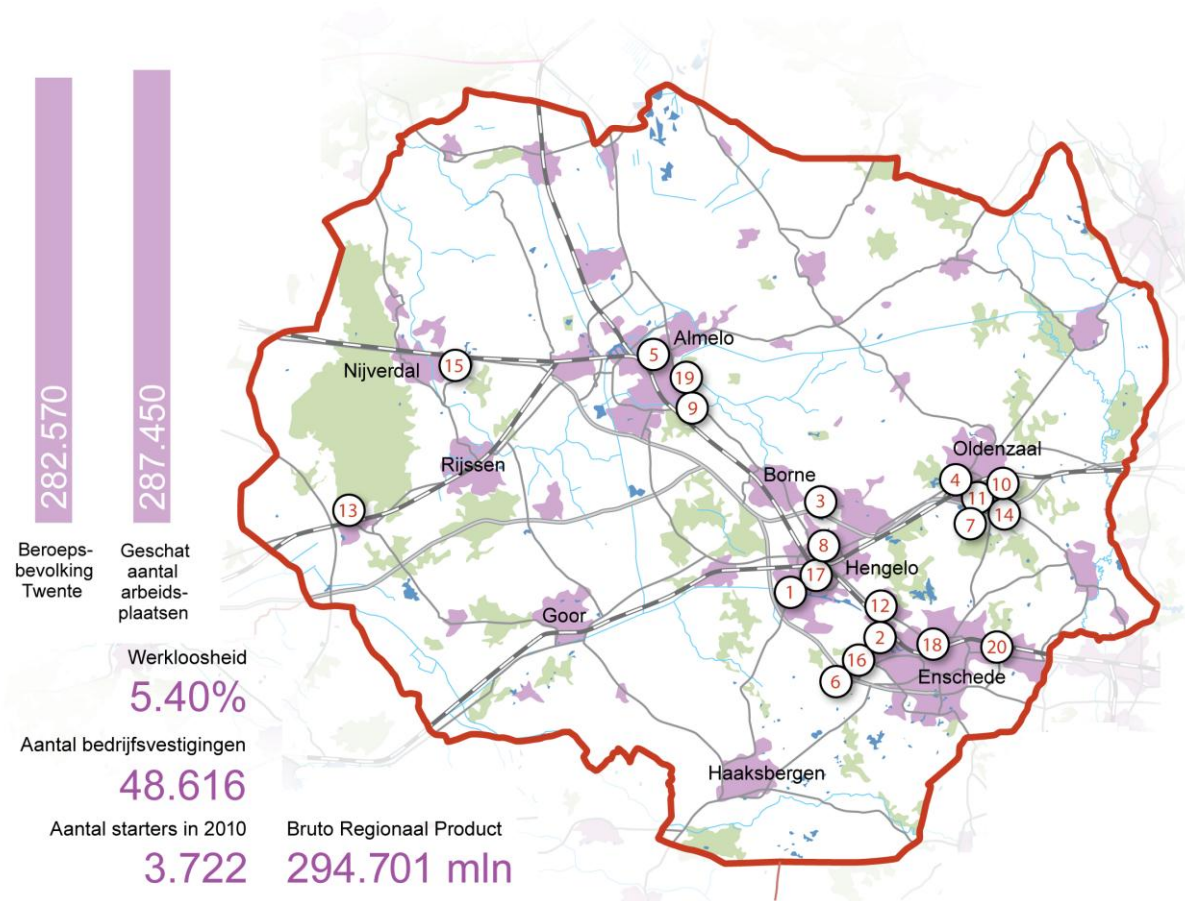
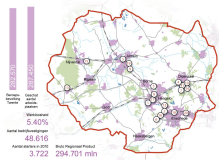

ECONOMISCHE MONITORING TWENTE

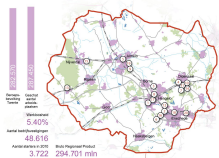
EEN BEDRIJFSKUNDIG VERHAAL ACHTER DE CIJFERS

Auteur: M. Rikken [s1032372]

INHOUDSOPGAVE

Management Samenvatting	3
1. Introductie.....	4
1.1. Inleiding.....	4
1.2. Bedrijfsomschrijving	4
1.3. Relevantie.....	5
2. Aanpak en Verantwoording.....	6
2.1. Aanpak.....	6
2.2 Verantwoording.....	6
3. Probleemstelling.....	7
4. Theoretisch Kader.....	8
4.1. Omgevingsbeschrijving.....	8
4.2. Geografische Informatie Systemen.....	8
4.3. Coöperatie Strategieën en Data Delen	10
5. Methodologie	12
5.1. Operationalisatie.....	12
5.2. Onderzoeksmethoden.....	13
5.3. Interviewmethoden	13
5.3.1 Twente Index Groepen.....	14
6. Resultaten.....	15
6.1. Omgeving	15
6.1.1. Taakomgeving.....	15
6.1.3. Kennisbureau	16
6.1.4. Invloed Geonovum/INSPIRE	16
6.2. Partnerorganisaties	16
6.2.1. Universiteit Twente.....	17
6.2.2. Kamer van Koophandel Oost Nederland	17
6.2.3. Saxion	17
6.2.4. Innovatie Platform Twente	17
6.2.5. Regio Twente	18
6.3. Analyse Twente Index.....	18
6.3.1. Motivatie van Organisaties.....	18
6.3.2. Financiering.....	19
6.3.3. Consensus over Data.....	20
6.3.4. Organisationele Context	20

6.4. Analyse Staat van Overijssel.....	21
6.4.1. Mogelijke Coöperatiestrategie	21
6.4.2. Financieringsmogelijkheden	21
6.5. Vergelijking Monitors.....	21
7. Conclusie en Aanbeveling	25
7.1. Discussie	25
7.2. Conclusie	26
7.3. Beperkingen	28
7.4. Aanbeveling.....	28
Referenties.....	29
Wetenschappelijke Literatuur	29
Andere Bronnen.....	29
Bijlage A – Data Leveranciers.....	31
Bijlage B - Indicatoren van de Twente Index.....	32
Bijlage C – Statenvoorstel Provincie Overijssel	34
Bijlage D – Interviewmethoden.....	35
Bijlage E – Literatuurstudie Interorganisationele GIS.....	36
Bijlage F –Literatuurstudie Coöperatie en Data Delen	38
Bijlage G – INSPIRE Directive.....	39
Bijlage H – Interviewvragen	41
Bijlage I – Interview Resultaten	44
Regio Twente	44
Kamer van Koophandel	46
Saxion.....	47
Universiteit Twente.....	51
Kennispark.....	53
Gemeente Hengelo.....	55
Provincie Overijssel.....	58

MANAGEMENT SAMENVATTING

Op dit moment is het onduidelijk welke richting de Twente Index op gaat, omdat financiering en inzet vanuit partnerorganisaties weg zal vallen. Om deze rede is er een onderzoek gedaan naar de huidige situatie en mogelijkheden op het gebied van economische monitoring in Twente. De hoofdvraag in het onderzoek is als volgt:

Op welke wijze vindt economische monitoring in Twente momenteel plaats en hoe kan dit in de toekomst georganiseerd en mogelijk verbeterd worden?

Er is een antwoord gezocht op deze vraag op de volgende manier. Eerst is een theoretisch model opgesteld vanuit literatuuronderzoek. Hierbij is met name gebruik gemaakt van literatuur over interorganisationale GIS systemen. Vanuit dit model zijn interviewvragen opgesteld.

Vervolgens is door middel van internetonderzoek en interviews met betrokken partijen een weergave gegeven van de omgeving en ontwikkelingen op gebied van economische monitoring in Twente. Met behulp hiervan is de situatie bij Stichting Twente Index beschreven en geanalyseerd en zijn mogelijkheden voor monitoring in de toekomst opgesteld.

De onderstaande mogelijkheden zijn uit het onderzoek naar voren gekomen:

1. Stoppen met uitbrengen van de Twente Index.
2. Financiering en medewerking zoeken bij organisaties die betrokken zijn bij Twente.
3. Een databank delen met Provincie, Kennisbureau en de andere monitors.
4. Één gezamenlijke monitor neerzetten met Strategy Board en Kennisbureau.

De aanbevelingen die uit dit onderzoek zijn gekomen om de mogelijkheden te bereiken:

- ❖ Benader mogelijke nieuwe partners voor financiering
- ❖ Werk mee aan een gezamenlijke databank vanuit de Provincie
- ❖ Verken de mogelijkheden voor een online monitor en applicaties
- ❖ Voer een gebruikersonderzoek uit
- ❖ Stel duidelijke doelen voor de (vernieuwde) Twente Index
- ❖ Overweeg het Kennisbureau en I&O Research als uitvoerende partij
- ❖ Spaar kosten waar mogelijk op correcties, publicatie en dataverzameling
- ❖ Zet een economische monitor neer met Strategy Board en Kennisbureau

Wanneer de bovenstaande aanbevelingen nergens toe leiden en financiering tekort schiet:

- ❖ Stoppen met de Twente Index uitbrengen
- ❖ Overwegen economische monitoring op andere wijze te laten plaatsvinden

1. INTRODUCTIE

1.1. Inleiding

Dit onderzoek is uitgevoerd in opdracht van de Kamer van Koophandel Oost Nederland (KvK). Deze organisatie is één van meewerkende partners in het initiatief dat Twente Index heet. De Twente Index is een economische monitor van de regio Twente die jaarlijks uitgegeven wordt. De Kamer van Koophandel is ook begeleidende partij bij de uitwerking van het onderzoek. Dit onderzoek richt zich op de mogelijkheden voor de toekomst van de Twente Index. Onderzoek naar dit onderwerp is nodig omdat o.a. financiering en inzet vanuit andere partijen weg zal vallen.

De hoofdvraag behorend bij het onderzoek is als volgt:

- *Op welke wijze vindt economische monitoring in Twente momenteel plaats en hoe kan deze monitoring in de toekomst georganiseerd en mogelijk verbeterd worden?*

Het onderzoek wordt uitgevoerd in het kader van een Bachelor Opdracht Bedrijfskunde aan de Universiteit Twente.

De Twente Index wordt o.a. gebruikt als bron van nieuws over de economische situatie van Twente. Onderstaand bericht is een gedeelte uit een artikel van Regio in Bedrijf(2011).

Het succes van onderwijs en innovatie zorgt voor economische groei in de regio. Twente kan trots zijn op haar creatieve studenten, groeiend aantal innovatieve bedrijven en slimme materialen.

Daling jeugdwerkloosheid

Het aantal hoger opgeleiden in de beroepsbevolking groeit voortdurend. Vooral HBO-studenten blijven in de regio. In Twente daalt de werkloosheid onder jongeren sneller dan in de rest van het land. Dit blijkt uit de zevende editie van de Twente Index.

Jaarbeeld Twente

"De Twente Index" geeft een vergelijkend economisch jaarbeeld van Twente: een aantrekkelijke regio om in te leven, werken en te ondernemen. De Twente Index is zeven jaar geleden tot stand gekomen, dankzij de inspanningen van een groot aantal uiteenlopende partijen[...]

1.2. Bedrijfsomschrijving

Om een duidelijk beeld te geven van monitoring in Twente zal eerst een omschrijving gegeven worden van de huidige manier van economische monitoring.

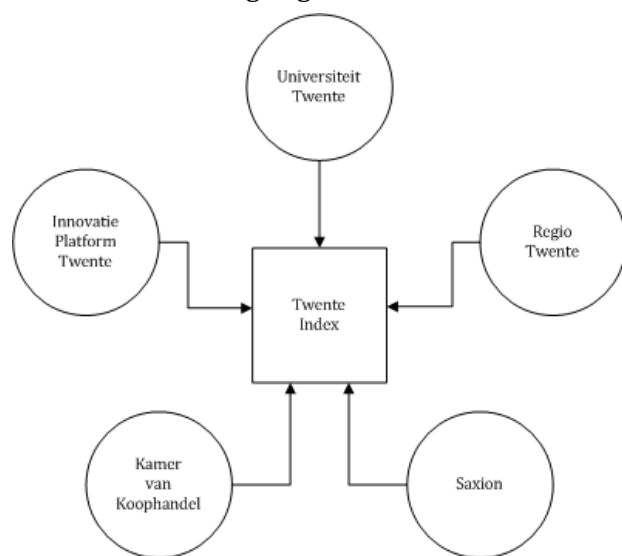
De Stichting Twente Index verzorgt de publicatie van de Twente Index. Dit is een vorm van economische monitoring, wat betekent dat er gegevens zoals werkgelegenheid en bevolkingsgroei geïnventariseerd en geanalyseerd worden.

Voor het vergaren van de data maakt de stichting gebruik van groot aantal leveranciers (Zie Bijlage A). Vervolgens geeft de stichting een boekje uit waarin deze gegevens gepresenteerd worden. De Index is gemaakt naar het voorbeeld van de Silicon Valley Index. De eerste uitgave van de Twente Index was in 2005 en de meest recente uitgave is de index van 2011.

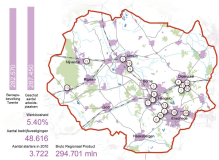
De Stichting Twente Index bestaat uit Universiteit Twente, Kamer van Koophandel Oost Nederland, Regio Twente, Innovatie Platform Twente en Saxion. Zij zijn vertegenwoordigd in een stuurgroep(bestuur) en een werkgroep(themabepaling). De uitvoering (dataverzameling, analyse en publicatie) ligt bij Saxion.

De stichting stelt zichzelf meerdere doelen(Twente Index, 2011). Ten eerste beoogt de stichting betrouwbare,

feitelijke informatie verschaffen over de regionale economie en kwaliteit van leven. Ten tweede wordt aangegeven dat de stichting zich het doel stelt ondernemers en bestuurders op basis van feiten beleidsterreinen te laten benoemen en acties te prioriteren, zodat de kracht van Twente verder wordt versterkt. Ten derde wordt aangegeven, dat de stichting hoopt een positieve bijdrage te leveren aan een brede discussie over de ontwikkeling

Figuur 1: Stichting Twente Index

van de regio.

De Twente Index gebruikt een aantal vaste en een aantal wisselende indicatoren om de situatie in Twente weer te geven. De index is voornamelijk gericht op het schetsen van een economisch jaarbeeld maar er worden ook algemene indicatoren meegenomen in de publicaties. Door de jaren heen is de Index steeds ingedeeld in drie of vier thema's met bijbehorende indicatoren. De thema's van het eerste jaar waren bijvoorbeeld: 'sociaaleconomische situatie', 'kenniseconomie en innovatie' en 'clusters en specialisatie'. In de laatste publicatie zijn de onderwerpen veranderd naar 'Mens, inkomen en bedrijvigheid', 'innovatie' en 'leefomgeving'. In bijlage B is een uitgebreide weergave van de ontwikkeling van de ongeveer

40 indicatoren te vinden. Er is een aantal vaste indicatoren te vinden in de index(bijvoorbeeld werkloosheid, bevolkingsontwikkeling en huizenprijzen). Naast dit vaste onderdeel wordt ingespeeld op onderwerpen die op dat moment van belang zijn voor politiek en/of bedrijfsleven.

1.3. Relevantie

Het onderwerp van dit onderzoek is het onderzoeken van de mogelijkheden op het gebied van economische monitoring in Twente. Economische monitoring is het verzamelen van gegevens over een bepaalde omgeving. Dit kunnen cijfers en feitelijke informatie zijn over bijvoorbeeld werkloosheid, werkgelegenheid, bevolkingsgroei, woningmarkt, participatiegraad. Een formele definitie betreft monitoring kan als volgt worden geformuleerd: "het systematisch en periodiek scannen en beschrijven van beleidsrelevante ontwikkelingen."(Kool en Buuren 2004).

De reden dat hier op dit moment onderzoek naar gedaan moet worden ligt bij het gegeven dat de Provincie Overijssel stopt met het financieren van de Twente Index en Saxion niet langer het voortouw in de uitvoering wil nemen. Daarnaast zijn er herstructureringen op komst binnen de Kamer van Koophandel.

De Kamer van Koophandel geeft aan dat het belangrijk is om gegevens op regionaal niveau te meten. Werkloosheid bijvoorbeeld, kan per stad sterk verschillen en het gevaar bestaat dat hier in een algemene provinciale monitor geen rekening mee gehouden wordt. Dit kan bijvoorbeeld voor ondernemers van belang zijn, gezien zij de gegevens kunnen gebruiken bij investeringsbeslissingen of in een keuze voor een bedrijfslocatie. Er is dus sprake van een maatschappelijk belang om te onderzoeken hoe regionale monitoring behouden kan worden.

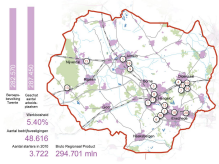
Dit onderzoek heeft als doel de huidige manier van monitoring te analyseren en advies te geven over de mogelijkheden van behoud van monitoring in Twente in de toekomst. De resultaten van de analyse zullen gebruikt worden om een advies te formuleren betreffende de toekomst van economische monitoring in Twente.

Succes van de Silicon Valley Index

Een voorbeeld van een succesvolle organisatie van een monitor is de Silicon Valley Index. Deze wordt genoemd in het voorwoord van de Twente Index als analoog waaraan de Index ontwikkeld is. Een weergave van de Silicon Valley Index is hier dan ook op zijn plaats.

De Silicon Valley Index bevat ongeveer 40 indicatoren (Joint Venture Silicon Valley, 2012). Deze geven een beeld van hoe het in de regio vergaat. Er zijn vijf thema's waaronder verschillende indicatoren verdeeld zijn: 'people', 'economy', 'society', 'place' en 'governance'. De indicatoren in de Silicon Valley Index betreffen regionale doelen en onderwerpen. Er wordt daarnaast ook data verzameld over onderwerpen die belangrijk zijn in een bepaalde periode. De publicaties van de Index zijn gratis beschikbaar en er is een jaarlijks publicatie evenement waarbij vele vertegenwoordigers aanwezig zijn. De Silicon Valley Index wordt het meest succesvolle project van Joint Venture genoemd. Voornamelijk omdat het een raamwerk biedt aan organisaties om beslissingen te maken.

Joint Venture, de ontwikkelaar van de Silicon Valley Index is een non-profit organisatie. Er zijn vele publieke en private investeerders die de initiatieven van Joint Venture steunen. Dit lijkt mogelijk te zijn door de grote bekendheid van Joint Venture en de Silicon Valley Index. In Saxenian en Dabby(2004) worden een aantal punten genoemd waaraan de Joint Venture: Silicon Valley zijn succes zou hebben te danken. Ten eerste is het leiderschap van goede kwaliteit van belang geweest op drie niveaus: individueel, bestuurlijk en publiek imago. Daarnaast draagt de organisatiestructuur bij aan het succes van Joint Venture: niet succesvolle projecten worden gemakkelijk verworpen en er ligt ook in de structuur focus op leiderschap in de organisatie. Ten slotte is er bij Joint Venture sprake van 'venture capital problem-solving' voor regionale problemen. Dit betekent dat investeerders geld steken in projecten waar mogelijkheid tot actie bestaat. Alleen wanneer er resultaten geboekt worden blijft het project gesteund, anders wordt het afgestoten.

2. AANPAK EN VERANTWOORDING

In dit onderdeel wordt uitgelegd hoe het onderzoek aangepakt is en waarom dit op deze manier gebeurd is. Hiervoor zijn methoden gebruikt uit Baxter en Jack (2008) en Yin (1981).

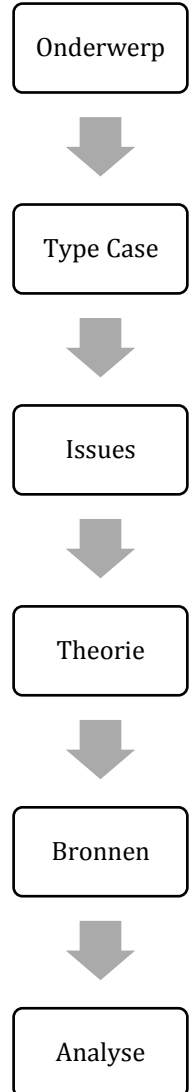
2.1. Aanpak

In Baxter en Jack (2008) wordt een uitleg gegeven over de stappen die gezet moeten worden bij het uitvoeren van een case study.

Ten eerste moet de case oftewel het onderwerp van de analyse verwoord worden. Zoals hiervoor beschreven is in dit onderzoek het onderwerp economische monitoring in Twente. Vervolgens wordt bepaald om welk type case study het gaat. Het betreft in dit geval een beschrijvende case study. Er wordt namelijk een fenomeen beschreven en de werkelijke context waarin dit fenomeen voor komt (Baxter en Jack, 2008).

Ten tweede moet worden uiteengezet wat de 'issues' zijn. Dit wil zeggen dat de problemen met betrekking tot het onderwerp duidelijk moeten zijn. Aan de hand van deze problemen wordt het onderzoek gedaan. Dit is te vinden in de probleemstelling. Wanneer de probleemstelling duidelijk is moet er een theoretisch kader opgesteld worden waaraan observaties gekoppeld kunnen worden. Vervolgens wordt uitgelegd welke bronnen gebruikt worden en waarom. Volgens Yin (1981) kan data in case studies vanuit meerdere bronnen komen: veldonderzoek, archieven, observaties, interviews of elke combinatie van deze. In het onderdeel methodologie wordt aangegeven op welke manier er in dit onderzoek gebruik wordt gemaakt van data.

Ten derde moet de data geanalyseerd worden. De onderzoeker moet zorgen dat de data samengevoegd wordt als poging de algehele case te begrijpen. Niet alleen losse delen uit de case of de factoren die eraan bijdragen (Baxter en Jack, 2008). In Yin (1981) wordt uitgelegd hoe het analyseren bij een case study in zijn werk gaat. Ten eerste wordt een weergave gegeven van de feiten van de case. Hierna wordt er aandacht gegeven aan verschillende verklaringen van deze feiten en er wordt een conclusie getrokken gebaseerd op de verklaring die het meeste in lijn ligt met de feiten. Sommige feiten zullen niet gerelateerd blijken, anderen aanwijzingen moeten herkend worden en nagestreefd worden. De juiste verklaring wordt dan een aannemelijke weergave die meer rekening houdt met de feiten dan andere verklaringen. In dit onderzoek naar economische monitoring in Twente worden ook meerdere feiten en factoren bekeken om uiteindelijk een zo volledig mogelijk antwoord te kunnen geven op de onderzoeksvraag.

2.2 Verantwoording

Het gaat in dit onderzoek om een case study. Er wordt een sociaal fenomeen volledig beschreven en geanalyseerd (Babbie 2007): economische monitoring in Twente. Als onderzoeksstrategie is het karakteristiek voor een case study dat een hedendaags fenomeen in werkelijke context geanalyseerd wordt. Zeker wanneer de grenzen tussen het fenomeen en de context niet duidelijk af te bakenen zijn (Yin, 1981). Dit is hier zeker het geval: de Twente Index bestaat uit meerdere organisaties die zelf ook weer gebruikers van het geleverde product zijn. Verder is dit een specifiek vraagstuk voor een specifiek probleem dat niet naar andere situaties gegeneraliseerd kan worden omdat de factoren uniek zijn. Wel kan er vanuit andere vraagstukken op gebied van economische monitoring gekeken worden naar deze situatie als voorbeeld.

3. PROBLEEMSTELLING

Het vraagstuk dat in dit onderzoek behandeld zal worden betreft de economische monitoring in Twente. De kern van het probleem ligt bij de onzekere toekomst van de index. Provincie Overijssel stopt namelijk met het financieren van de stichting Twente Index. Verder wil de provincie zelf zijn economische monitor, Staat van Overijssel, uitbreiden. Door middel van samenwerking met partners uit de omgeving wil de provincie Overijssel een nieuwe brede economische monitor ontwikkelen, de huidige economische monitor levert onvoldoende inzicht. De partijen die als partners in aanmerking komen om de monitor te ontwikkelen zijn; Agentschap NL, Twente Index, Stedendriehoek, Zwolle, E'til en Rabobank(zie bijlage C).

De KvK zou gezien deze ontwikkelingen graag de mogelijkheden om een Twentse monitor naast de Staat van Overijssel te behouden onderzocht zien. Mede omdat de Twente Index wellicht nog steeds unieke waarde heeft naast de provinciale index. Op het eerste gezicht zijn er twee mogelijkheden voor behoud van de Twente Index. Aan de ene kant geeft de provincie aan meer data te gaan verzamelen. Het is misschien een mogelijkheid deze data te gebruiken om de Twentse monitor samen te stellen. In welke vorm deze eventuele samenwerking gegoten kan worden zal onderzocht moeten worden. Aan de andere kant kan de Stichting proberen met de huidige partners tot een oplossing te komen, bijvoorbeeld zelf de index financieren en een andere organisatie aanwijzen voor het analyseren en publiceren. Wellicht zijn er ook nog andere manieren om de index te behouden. Deze kwestie brengt de hoofdvraag van het onderzoek met zich mee.

- Op welke wijze vindt economische monitoring in Twente momenteel plaats en hoe kan deze monitoring in de toekomst georganiseerd en mogelijk verbeterd worden?

Het is van belang om te weten waarom Saxion wil stoppen met analyseren en Provincie Overijssel zich terugtrekt. Zien zij bijvoorbeeld geen toegevoegde waarde meer in de index of gaan er wegens bezuinigingen andere projecten voor? Daarbij is het ook van belang om te weten waarom de Kamer van Koophandel juist wel de regionale index wil blijven steunen en er waarde in zien. Zoals in Nedovic-Budic, Pinto en Warnecke(2004) duidelijk wordt bestaan er veel verschillende redenen voor organisaties om mee te werken aan ontwikkelen van een economische monitor. De motivatie die de organisaties hebben moet dus uiteengezet worden.

Er zal verder uitgezocht moeten worden op welke manier de stichting Twente Index precies gefinancierd wordt en op welke manier er een oplossing gevonden kan worden voor de continuïteit. Zoals in Nedovic-Budic en Pinto(2001) genoemd wordt, is de financiering vanuit de meewerkende partijen van belang voor het succes van de gezamenlijke ontwikkeling van een monitor. De mogelijkheden tot besparing van kosten en vinden van nieuwe financieringsmogelijkheden zijn ook deel van het onderzoek.

Er zal naar deze deelvragen gekeken worden om de probleemstelling te beantwoorden:

- Wie werken mee aan de Twente Index, wat doen zij voor de Twente Index en in hoeverre zijn zij bereid in de toekomst mee te werken?*
- Hoe wordt de Twente Index gefinancierd en wat zijn de kosten en arbeidsinzet van ontwikkeling van de Twente Index?*
- Welke ontwikkelingen zijn er op het gebied van monitoring in Twente?*
- Hoe kan afstemming/integratie met de 'Staat van Overijssel' plaatsvinden?*
- Wie moet verantwoordelijk zijn voor de uitvoering?*

4. THEORETISCH KADER

Om de genoemde onderwerpen te behandelen zijn wetenschappelijke artikelen gezocht die betrekking hebben op het structureren van samenwerking bij het ontwikkelen van een economische monitor.

Om te bepalen op welke punten de ontwikkeling van de Twente Index geanalyseerd moet worden is er een literatuuronderzoek uitgevoerd naar artikelen die betrekking hebben op ontwikkeling van een monitor (zie Bijlage E). Uit de wetenschappelijke artikelen is het kader genomen dat voor dit onderzoek belangrijk is.

Vervolgens is er een literatuur en informatie gezocht om te beoordelen op welke strategieën gebruikt kunnen worden om informatie te verkrijgen van de Provincie Overijssel of andere geografische organisaties (zie bijlage F).

4.1. Omgevingsbeschrijving

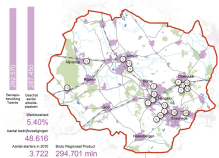
De omgeving en situatie van Stichting Twente Index moeten beschreven worden. Er kan onderscheid gemaakt worden tussen een beschrijving van de taakomgeving en van de algemene omgeving van organisaties. De algemene omgeving bestaat uit de factoren economie, demografie, cultuur, politiek, recht, en technologie. Deze factoren worden als gegeven beschouwd en zijn hetzelfde voor alle organisaties in de omgeving. Ze zijn voor een enkele organisatie ook niet te beïnvloeden. (Hasenfeld, 2007)

Een beschrijving van de taakomgeving betekent dat er alleen rekening gehouden wordt met organisaties en groepen met welke een organisatie interactie heeft en middelen en services uitwisselt.(Hasenfeld, 2007).

Er moet in dit onderzoek gekeken worden naar de directe omgeving en de situatie en mogelijkheden binnen deze omgeving. In dit geval is dus gekozen voor een beschrijving van de taakomgeving, omdat dit het meest relevant is binnen het onderzoek. De taakomgeving bestaat uit leveranciers van aanvullende diensten, leveranciers van autoriteit en legitimiteit, concurrenten, afnemers van diensten, leveranciers van cliënten en leveranciers van financiële middelen.

4.2. Geografische Informatie Systemen

In de artikelen in bijlage F worden vele concepten genoemd die invloed hebben op het ontwikkelen van interorganisationeel geografisch informatie systeem(GIS). Interorganisationeel GIS kan worden gedefinieerd als: een geografisch data project dat door meerdere deelnemers ontwikkeld wordt(Sebake & Coetzee, 2011). In de Twente Index ligt de nadruk niet op geografische, maar economische monitoring data. Deze theorieën hebben wel betrekking op het onderwerp gezien hier ook een gezamenlijk project ontwikkeld wordt waarbij data een grote rol spelen. Om het onderzoek uitvoerbaar te maken zijn de best meetbare en meest relevante concepten uit de artikelen geselecteerd. Uit de artikelen blijkt dat organisationele context, coördinatie, consensus over data, motivatie en financiering van invloed zijn op het effectief opzetten van een monitor met meerdere partners. Met name financiering en motivatie zijn voor het onderzoek van belang. Alle factoren zullen behandeld worden. Door gebruik van deze concepten komt het model, te zien op de volgende pagina, naar voren.

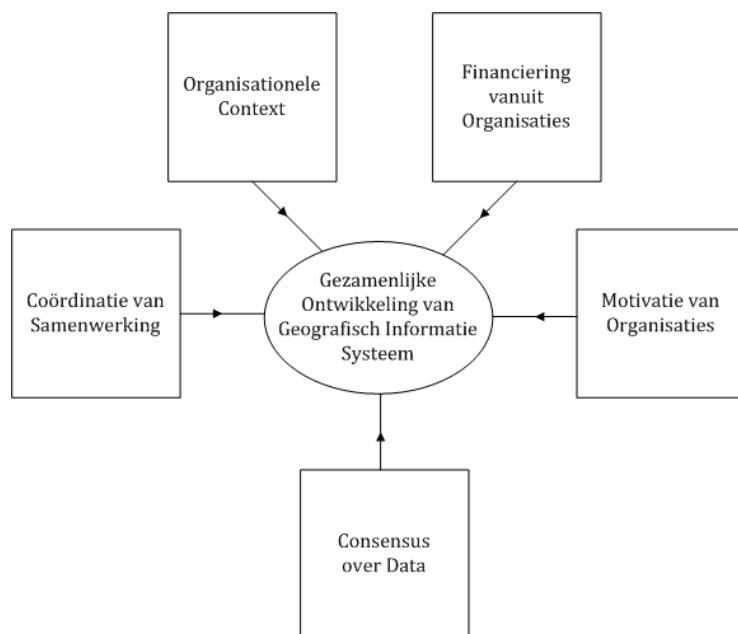

Met organisationele context wordt 'de organisationele factoren die coördinatie en beslissingen van gezamenlijke GIS activiteiten beïnvloeden' bedoeld (Nedovic-Budic en Pinto, 1999). Wanneer er een gunstige context bestaat is dit positief voor het ontwikkelen van een gezamenlijk GIS. Onder organisationele factoren verstaan Nedovic-Budic en Pinto (1999) onder andere stabiliteit van de organisatie en de middelen van de organisatie. Stabiliteit kan gemeten worden aan herstructurering. Hierbij geldt hoe minder herstructurering, hoe beter de samenwerking kan verlopen, gezien de organisatie dan stabiel is (Nedovic-Budic, Pinto, 2001). De middelen van een organisatie kunnen afgelezen worden aan faciliteiten en personeel. Hierbij geldt hoe meer beschikbare middelen hoe makkelijker de organisatie de GIS-ontwikkeling kan ondersteunen (Nedovic-Budic en Pinto, 2001).

De financiering vanuit de meewerkende partijen is ook van belang voor het succes van de gezamenlijke ontwikkeling van een GIS. Deze factor kan bepaald worden aan de hand van de bijdrage van partnerorganisaties. Daarnaast is het ook mogelijk dat er vanuit fondsen of subsidies geld gehaald wordt (Nedovic-Budic en Pinto 2001). Om te weten of de financiering geen barrière vormt, zal er naast de analyse van de bijdrages duidelijk gemaakt worden wat het benodigde bedrag is om te voldoen aan de jaarlijkse kosten.

Motivatie vanuit de organisatie is absoluut nodig om een gedeeld GIS een succes te maken. In meerdere van de artikelen wordt hier aandacht aan besteed. De belangrijkste motivatie voor het opzetten van een gezamenlijk GIS is besparen van kosten, voornamelijk omdat door data te delen, de organisaties niet meer afzonderlijk data hoeven te analyseren en het voorkomt dat er dubbele data verzameld wordt (Nedovic-Budic, Pinto, Warnecke, 2004). Verder kan een gevoel van plicht motivatie zijn, waarschijnlijk speelt deze factor voornamelijk voor overheidsorganisaties mee (Nedovic-Budic en Pinto, 1999). Daarnaast is het onderhouden van interorganisationale relaties een motivatiefactor, omdat er door samenwerking verdere mogelijkheden voor samenwerking en contact ontstaan (Nedovic-Budic, Pinto, Warnecke, 2004). De laatste motivatiefactor waar rekening mee gehouden zal worden is de verbeterde beschikbaarheid en kwaliteit van data waarvan alle organisaties gebruik kunnen maken (Nedovic-Budic, Pinto, Warnecke, 2004; Sebake, Coetzee, 2011). Welke motivatie de meewerkende organisaties hebben zal door middel van meningsvragen achterhaald moeten worden.

Met 'consensus over data' wordt bedoeld dat er een standaard gevormd moet worden waar de data die organisaties leveren aan moet voldoen. Er moet dus consensus bestaan over onder andere de manier van data inzamelen, kwaliteit van bronnen, database format en ontwerp van de database (Nedovic-Budic en Pinto 2001). Door standaardisatie te creëren wordt het makkelijker om samen een GIS te ontwikkelen. Deze factor zou ook onder coördinatie kunnen vallen. Maar aangezien het in dit onderzoek draait om het analyseren van de organisatie van een monitor is het van belang dat deze factor toch apart bekeken wordt. In Nedovic-Budic en

Figuur 2: Invloedsfactoren op Gezamenlijke GIS

Pinto(1999) wordt standaardisatie ook apart genoemd als noodzakelijk voor interorganisationale samenwerking.

Ten slotte is het van belang dat coördinatie van de samenwerking goed georganiseerd wordt. Hierbij gaat het in het bijzonder om leiderschap vanuit de organisaties. Het is bij leiderschap van belang dat er inzet en aandacht is voor het proces. Dat er steun is vanuit hogere functies en gericht wordt op het bereiken van gezamenlijk doelen.(Nedovic-Budic en Pinto 2001). Verder is het aantal organisaties dat meewerkt ook een factor, hoe meer organisaties, hoe lastiger de coördinatie zal zijn omdat communicatie dan meer moeite kost(Nedovic-Budic en Pinto, 1999). Het opzetten van een formele structuur, bijvoorbeeld een stichting of een gezamenlijk kantoor, heeft ook invloed op de coördinatie. Wanneer er een duidelijke structuur opgesteld wordt is het makkelijker om het proces te coördineren(Nedovic-Budic en Pinto 2001).

4.3. Coöperatie Strategieën en Data Delen

Om te beoordelen wat de mogelijkheden zijn qua afstemming of integratie met de 'Staat van Overijssel' is er een literatuurstudie gedaan naar coöperatie strategieën en onderzoeken op gebied van delen van data(Zie bijlage G). Voor coöperatie zijn de meest toepasselijke vormen uitgezocht en betreft het delen van data worden adviezen vanuit de onderzoeken gegeven.

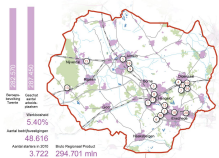
Er zijn een aantal manieren waarop er een samenwerking aangegaan kan worden met de 'Staat van Overijssel'.

Zoals genoemd in Hasenfeld(2007) kan dit in vorm van contracten, coalities of coöptatie. Een contract is een onderhandelde overeenkomst, formeel of informeel, tussen twee organisaties betreffende de uitwisseling van middelen of services. Contractuele overeenkomsten zorgen voor een vermindering van onzekerheid en een vaste aanvoer van de middelen of diensten, in dit geval dus data. Dit zorgt ervoor dat een organisatie kan specialiseren op andere delen van het proces. Echter zorgt een contract voor minder flexibiliteit en bestaat de kans bij het sluiten van een contract met een overheidsinstantie dat er aan bepaalde voorwaarden of regulering voldaan moet worden waardoor autonomie van de organisatie kan verminderen.(Hasenfeld, 2007)

Een coalitie is het verenigen van middelen door meerdere organisaties om een joint venture te vormen. Dit gebeurt geregeld onder de volgende omstandigheden: de organisaties zijn zelfstandig relatief machteloos tegen degene die benodigde middelen beheerd. Er is genoeg complementariteit en compatibiliteit van belangen tussen de organisaties. Elke organisatie ziet een groter voordeel dan nadeel in het vormen van een coalitie. Coalities zijn echter lastig te vormen omdat dit vereist dat de organisatie enige autonomie moet opgeven en zich zal moeten neerleggen bij beslissingen van de coalitie. Het succes van de coalitie hangt van een aantal punten af: Actieve interactie en delen van informatie om gezamenlijke acties te stimuleren. Inzet van middelen om taken vanuit de coalitie uit te voeren. Ten slotte moet onenigheid tussen individuele organisaties opgelost kunnen worden. Effectieve coalities kunnen een krachtig instrument zijn van sociale verandering(Hasenfeld, 2007)

Coöptatie ten slotte, is een manier om middelen te verkrijgen door vertegenwoordigers vanuit invloedrijke organisaties binnen de taakomgeving in het bestuur of beleidsstructuur te betrekken. Hierbij vindt een uitwisseling plaats van autonomie in ruil voor steun vanuit de externe partij. Als bestuurleden zijn invloedrijke personen eerder bereid om middelen die ze onder controle hebben te verschaffen, in ruil voor invloed op de missie en doelen van de organisatie. De kosten van deze strategie kunnen echter hoog zijn voor de autonomie van de organisatie.

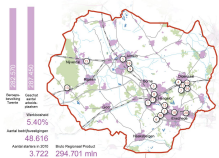
Wat betreft het delen van data wordt het volgende geschreven in een rapport over het open toegankelijkheidsbeleid voor geo-informatie in Nederland.(Loenen, Zevenbergen, Giff en

Crompvoets, 2007). Ten eerste bestaan er veel verschillende toegankelijkheidsarrangementen en bekostigingsmethoden. Toegankelijkheid zal vrijer zijn als financiering uit overheidsgelden bestaat, dan wanneer financiering uit verkoop van de informatie gehaald moet worden. Gebruikers van de informatie waarderen consistentie in toegankelijkheidsbeleid en verschillen kunnen leiden tot beperkt gebruik van data. Volgens Zeeuw, Bregt, Jong, Crompvoets en Wien(2006), is het vrij beschikbaar stellen van data is en ontwikkelen van een algemeen beleid aan te bevelen. Verder zouden algemene gebruiksvoorwaarden opgesteld moeten worden voor controle over gebruik, ontwikkeling en kwaliteitsbehoud.

Naast deze motivatie vanuit de theorie om data vrij te delen is het 'INSPIRE directive' vanuit de Europese Commissie mogelijk van invloed op integratie of afstemming met de 'Staat van Overijssel', omdat deze bepaling in de toekomst invloed zal hebben op verzamelen van geografische gegevens. Het 'INSPIRE directive' streeft er namelijk naar om een gezamenlijke ruimtelijke data infrastructuur te creëren binnen de EU. Dit zal het delen van data mogelijk maken tussen publieke organisaties en publieke toegankelijkheid faciliteren(Zie Bijlage H). Onderdeel hiervan is het vrij delen van data tussen overheidsinstanties. In Nederland is de stichting Geonovum verantwoordelijk voor de ontwikkeling van INSPIRE(Geonovum z.d.). Geonovum is namelijk een organisatie die staat tussen beleid en uitvoering van nationale geo-informatie infrastructuur. Hierbij behoort voornamelijk het beheren en ontwikkelen van standaarden die nodig zijn voor toegankelijk maken van geo-informatie van de publieke sector. Er zal nader onderzocht moeten worden in hoeverre deze Europese bepaling en standaarden van invloed zijn op monitoring in Twente.

Er wordt dus gepleit voor vrij delen van data, consistentie in bekostigingsmethoden en voorwaarden voor behoud van kwaliteit, mede vanuit de EU. Deze punten zullen meegenomen moeten worden in het interview met de 'Staat van Overijssel' om vast te stellen in hoeverre deze punten van toepassing zijn voor een overeenkomst tussen de 'Staat van Overijssel' en de Stichting Twente Index.

5. METHODOLOGIE

Om de deelvragen en daarmee de uiteindelijke hoofdvraag te beantwoorden zijn er een aantal gegevens nodig. In dit onderdeel wordt uitgelegd op welke manier de vragen uit de probleemstelling beantwoord worden.

5.1. Operationalisatie

De concepten genoemd in het theoretisch kader moeten geoperationaliseerd worden om ze meetbaar te maken. De interviewvragen zijn hiervan afgeleid. De interviewvragen in het kader zijn de hoofdvragen, is Bijlage H is het volledige interview te vinden.

Concept	Operationalisatie	Interviewvraag
Motivatie	Belang Twente Index Redenen van participatie Toekomstige inzet	-Wat is het belang van het bestaan van de Twente Index? -Wat is uw betrokkenheid bij economische monitoring in de regio? - Is uw organisatie bereid om mee te blijven werken aan de Twente Index?
Organisationele Context	Middelen van organisaties: personeel, faciliteiten Herstructurering in organisatie	-Welke bijdrage aan de totstandkoming van de Twente Index levert u?
Financiering	Inkomsten Kosten van ontwikkeling	-Wat kost het om de data te analyseren en de Index te publiceren?
Coördinatie van Organisaties	Leiderschap Communicatie	-Op welke manier wordt de ontwikkeling van de Twente Index gecoördineerd?
Consensus over Data	Standaardisatie van data inzameling	-Op welke manier wordt data verzameld en geanalyseerd? -Zijn hier bepaalde regels voor?
Coöperatie	Contracten, coalities of coöptatie	-In het statenvoorstel wordt Stichting Twente Index genoemd als partner voor ontwikkeling van de Staat van Overijssel. Hoe ziet deze samenwerking er volgens u uit?
Data Delen	Uitwisselen van data tussen overheidsorganisaties	-Hebben de standaardisatie richtlijnen vanuit Geonovum invloed op de ontwikkeling van monitors?
Omgeving	Organisaties en groepen met welke de Stichting Twente Index interactie heeft en middelen en services uitwisselt	-Wat kunt u vertellen over de vernieuwde provinciebrede 'Staat van Overijssel'? - Kunt u meer vertellen over het Kennisbureau en mogelijke samenwerking met de Twente Index?

Tabel 1: Operationalisatie van Concepten

5.2. Onderzoeksmethoden

Na het beantwoorden van de onderzoeksvragen moet over de volgende onderwerpen duidelijkheid bestaan.

- *Wie werken mee aan de Twente Index, wat doen zij voor de Twente Index en in hoeverre zijn zij bereid in de toekomst mee te werken?*
- *Hoe wordt de Twente Index gefinancierd en wat zijn de kosten en arbeidsinzet van ontwikkeling van de Twente Index?*
- *Welke ontwikkelingen zijn er op het gebied van monitoring in Twente?*
- *Hoe kan afstemming/integratie met de 'Staat van Overijssel' plaatsvinden?*
- *Wie moet verantwoordelijk zijn voor de uitvoering?*

Samen geven deze punten duidelijkheid over de hoofdvraag:

- *Op welke wijze vindt economische monitoring in Twente momenteel plaats?*
- *Hoe kan de Twente Index in de toekomst georganiseerd en mogelijk verbeterd worden?*

Zoals genoemd in de aanpak moeten andere aanwijzingen herkend worden en nagestreefd worden. Er zal namelijk uiteindelijk een volledig beeld gevormd moeten worden dat bijdraagt aan een beslissing over de toekomst van economische monitoring in de regio. Om een beter beeld te krijgen van economische monitoring zal er ook een vergelijking gemaakt worden tussen meerdere indexen.

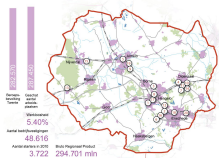
Om de deelvragen te beantwoorden zal de omgeving beschreven worden. Dit gebeurt aan de hand van een beschrijving over de taakomgeving van de Twente Index en een weergave van de ontwikkelingen in de omgeving op het gebied van monitoring. Informatie over de omgeving zal via internetbronnen en aanvullende informatie uit de interviews en van de KvK verkregen worden. Vanuit de interviews wordt ook een verdiepende weergave van de genoemde partners van de Twente Index gegeven. Zo veel mogelijk van de partners zijn door middel van interviews ondervraagd om een zo goed mogelijk beeld te vormen van de situatie. Hierbij is naar voren gekomen wat de motivatie is van deze partijen, welke bijdrage ze kunnen leveren en of zij bereid zijn de Twente Index te financieren. Daarnaast is onderzocht in hoeverre de partijen in de toekomst aan de Twente Index mee blijven werken en op welke manier. De interviewvragen zijn met behulp van de theorie opgesteld.

Om de deelvraag betreffende de Staat van Overijssel te beantwoorden is gekeken wat de positie van de provincie is betreft het ontwikkelen van de Staat van Overijssel. Ten eerste is het belangrijk om te weten welke regionale data de provincie zal gaan verzamelen en of die data ook binnen de Staat van Overijssel geanalyseerd zal worden. Dit zal ook middels een interview gebeuren. Daarnaast is het van belang om te weten of de provincie bereid is de data die zij zal verzamelen te delen met de Stichting Twente Index en onder welke voorwaarden ze dit zouden willen doen. Theorieën over data delen en theorieën op het gebied van coöperatie zijn gebruikt voor analyse van deze interviewantwoorden.

Aan de hand van de resultaten uit deze analyse is er een discussie en conclusie worden opgesteld. Deze geven samen uiteindelijk een advies over de organisatie en mogelijke verbetering van economische monitoring in Twente.

5.3. Interviewmethoden

In bijlage D is een verkenning van interviewmethoden te vinden, met uitgebreidere uitleg. In dit onderzoek is de 'semi-structured' interviewmethode gebruikt. In het geval van de interviews met de partners binnen de Stichting Twente Index, worden een aantal open vragen vooraf bepaald, maar er is ook ruimte voor toevoeging van vragen tijdens het interview. Er is ook een vraag met vijfpuntschaal stellingen over motivatie om verschillen in motivatie te ontdekken.

Dezelfde methode geldt voor het interview met de 'Staat van Overijssel'. Deze manier van interviewen is gekozen omdat een aantal onderwerpen vooraf bekend zijn, maar wanneer er tijdens de interviews belangrijke onvoorziene onderwerpen naar voren komen moet hierop worden ingegaan.

Er zijn een aantal personen uitgekozen voor de interview. De keuze voor deze personen is gemaakt met behulp van Ton ten Vergert; Manager Stimulering Regionale Economie bij de Kamer van Koophandel en lid van de werkgroep van de Twente Index. Er zijn personen geselecteerd die in het verleden of op dit moment te maken hebben gehad met de ontwikkeling van de Twente Index. Dit betreft personen uit de stuurgroep, werkgroep en uitvoerende groep binnen de index. Er is geprobeerd vanuit elke partnerorganisatie tenminste één persoon te spreken. Daarnaast is er iemand vanuit de Gemeente Hengelo geïnterviewd om een aantal vragen te beantwoorden over ontwikkeling van monitoring in de omgeving en in het bijzonder betreffende het kennisbureau (zie hoofdstuk 7). De geïnterviewde personen zijn zodanig op de hoogte van de economische monitoring in Twente dat zij als experts gezien kunnen worden op het gebied. Dit is dan ook de reden dat zij geïnterviewd worden.

5.3.1 Twente Index Groepen

Stuurgroep

Neemt uiteindelijke beslissingen betreffende de Twente Index. Keuren suggesties van de werkgroep goed of af. Leidt de ontwikkeling van de Twente Index. Deze groep personen uit de stuurgroep zou het belang van de Index moeten kunnen verwoorden en motivatie hebben om aan de Index mee te werken

Werkgroep

Overlegt over de thema's en de inhoud van de Twente Index, als klankbord voor de stuurgroep en uitvoerende groep. Denkt mee over welke personen geïnterviewd kunnen worden in de Twente Index. Ideeën en besluiten moeten eerst voorgelegd worden aan de stuurgroep.

Uitvoering

Saxion voert de taken uit die uit beslissingen van de stuurgroep en werkgroep komen. Onder andere dataverzameling en analyse. De vragen over data zullen dan ook aan deze groep gesteld moeten worden. Daarnaast ook zorgt Saxion dat de Twente Index geschreven en gepubliceerd wordt.

6. RESULTATEN

In dit onderdeel van het onderzoek zullen de omgeving en situatie van de Stichting Twente Index beschreven worden. Hiermee wordt het eerste deel van de hoofdvraag van het onderzoek beantwoord.

- Op welke wijze vindt economische monitoring in Twente momenteel plaats?

Om deze vraag te beantwoorden wordt eerst een omschrijving van de taakomgeving gegeven worden. Vervolgens worden de partnerorganisaties en hun taak binnen de Stichting Twente Index stuk voor stuk behandeld en wordt het financiële plaatje gegeven. Daarnaast wordt er een vergelijking gemaakt worden met andere indexen om een beter beeld te krijgen van economische monitoring.

6.1. Omgeving

In dit onderdeel wordt een beschrijving gegeven van de directe omgeving, de taakomgeving, van de Twente Index. Vervolgens wordt een beschrijving gegeven van andere ontwikkelingen die invloed hebben op monitoring in Twente/Overijssel. Hiermee wordt een antwoord gegeven op de volgende deelvraag.

- Welke ontwikkelingen zijn er op het gebied van monitoring in Twente?

6.1.1. Taakomgeving

Ten eerste bestaat de taakomgeving uit leveranciers van financiële middelen. De partnerorganisaties leveren in dit geval de financiële middelen, uit de interviews is de exacte bijdrage gebleken. In het onderdeel financiering hieronder wordt daar verder op in gegaan.

Daarnaast zijn er leveranciers van legitimiteit en autoriteit. Dit zijn organisaties die hun gevestigde autoriteit hebben door prestige en status. Bijvoorbeeld Universiteit Twente en de Kamer van Koophandel dragen bij aan autoriteit van de Twente Index. De leveranciers van cliënten zijn hier niet zozeer van toepassing gezien de organisaties zelf aan geïnteresseerden de indexen te verspreiden, bijvoorbeeld vertegenwoordigd Regio Twente de gemeentes in Twente.

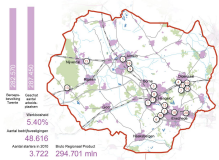
De leveranciers van aanvullende diensten zijn het grote aantal organisaties die data leveren die in de index gebruikt wordt. De lijst met data leveranciers is te vinden in bijlage A.

Wie de afnemers van diensten zijn is gebleken uit interviews. Voornamelijk beleidsmakers worden genoemd als belangrijkste doelgroep. Daarnaast in mindere mate ondernemers en onderzoek. Echter er niet bekend is in hoeverre deze groepen daadwerkelijk gebruik maken van de Twente Index. Daarnaast is het opvallend dat de partners zelf zeggen weinig gebruik te maken van de Twente Index.

Betreft concurrentie: Er zijn andere monitors in de regio, zoals de Staat van Overijssel en lokale statistieken. Het CBS is een bekendere monitor en daarnaast bestaan er een groot aantal losse monitors zoals de Twente Toerisme Monitor. In veel van deze indexen ook informatie over Twente en losse steden in Twente te vinden. Echter biedt de Twente Index ook specifieke economische data over de regio die in één geheel samengevoegd is.

6.1.2 Provincie Overijssel

De Provincie is ook een partner in de Index, maar doet vanaf dit jaar, 2012, niet meer mee. Uit het interview met de heer Bril(zie bijlage I) bleek dat dit meerdere redenen heeft. 1) De Provincie wil zich focussen op de Staat van Overijssel. 2) Het belang van de Twente Index is te onduidelijk. Het werd meer een reden om bijeenkomsten te organiseren, dan data voor besluitvorming te bieden en een symbool te zijn voor Twente. 3) Er zijn meerdere opkomende

monitors, deze kan de provincie niet allemaal steunen met geld, zoals Regio Zwolle Index en Stedendriehoek Index.

De data die de Provincie beschikbaar heeft zal gedeeld blijven en wellicht kan een gezamenlijke databank gemaakt kan worden in samenwerking met andere monitoring initiatieven. Echter ligt de focus qua analyse voor de Provincie op Provinciale schaal. Wel wordt genoemd dat het mogelijk zal zijn om data op verschillende schalen beschikbaar te maken.

6.1.3. Kennisbureau

Informatie over het nog op te richten Kennisbureau is verkregen via de heer Hofstede (zie bijlage I). De O&S (onderzoek en statistiek) bureaus van de netwerksteden Hengelo en Almelo zullen samengaan in één groot onderzoeksbureau; het Kennisbureau. Dit bureau zal verschillende taken kunnen verrichten. Het zal voornamelijk als informatievoorziening dienen en het zal onderzoeken voor de gemeentes blijven doen. Daarnaast kan het adviserend optreden en het kan de profilering van Twente beter vormgeven. Het wordt duidelijk gemaakt dat het Kennisbureau de samenwerking met andere organisaties en monitors wil opzoeken en dat informatiebehoeften bij elkaar gelegd moeten worden. Daarbij wordt specifiek genoemd dat het bureau uitvoerend werk zou kunnen overnemen van de Twente Index, mits hier het geld voor beschikbaar is. Verder wordt mogelijke samenwerking met de Provincie Overijssel genoemd, in de vorm van een gezamenlijke databank en zou het nieuwe Strategy Board (zie 6.2.4.) in het kader van de Innovatiesprong bijvoorbeeld wensen neer kunnen leggen.

6.1.4. Invloed Geonovum/INSPIRE

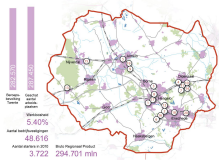
Uit gesprekken met Geonovum is gebleken dat de INSPIRE Richtlijn voornamelijk op gebied van milieu data geldt, dus niet direct van toepassing op dit onderzoek; Twente Index is zoals genoemd een economische monitor. Echter zijn de standaarden die Geonovum zelf opstelt wel van toepassing op het delen van data tussen overheden. Geonovum gaf aan dat data verzameling het kostbaarste deel in de ontwikkeling van gegevenspakketten is. Daarnaast gaat de voorkeur uit naar digitale bronnen

In de interviews hebben de organisaties het volgende gezegd over Geonovum, standaardisatie en data delen: De partners waren niet direct bekend met Geonovum en de richtlijnen. De richtlijnen zijn hier niet van toepassing; monitoring mag door organisaties zelf opgezet worden. Alleen puur geografische data zoals milieudata moet gedeeld worden volgen het INSPIRE reglement. Dat het delen van data wel speelt in Overijssel blijkt uit een trendstudie over 'open data' van het Trendbureau Overijssel (BMC, 2012). Het beschikbaar stellen van gegevens maakt dat burgers kunnen zien wat de overheid doet en kunnen deze in de gaten houden. Gegevens kunnen ook nuttig zijn voor bedrijven, als impuls voor bedrijvigheid en ontwikkelen van applicaties die gebruikmaken van de data (denk bijvoorbeeld aan het succesvolle buienradar.nl). Het onderzoek wordt in het rapport kernachtig samengevat: 'een gemeente moet in een veranderende wereld binnen een juridisch en beleidsmatig kader een positie innemen ten aanzien van de open overheid en de kansen met open data daarin inschatten en daarnaar handelen.'

6.2. Partnerorganisaties

In dit onderdeel worden de meest belangrijke punten per partner genoemd aan de hand van de interviews. De interviewvragen die aan de partnerorganisaties gesteld zijn staan vermeld in bijlage H. De uitwerking van de interviews zijn te vinden in bijlage I.

Dit onderdeel geeft samen met paragraaf 6.3. een antwoord op de volgende deelvraag:

- Wie werken mee aan de Twente Index, wat doen zij voor de Twente Index en in hoeverre zijn zij bereid in de toekomst mee te werken?

6.2.1. Universiteit Twente

De heer van Ast geeft aan dat de Universiteit nog wil mee blijven werken aan de Twente Index, mits er ook nog andere partners bereid zijn. Voornamelijk vanwege globale kennis van de regio en regionale betekenis van de UT voor de regio. Er wordt potentie gezien in de samenwerking met grotere bedrijven in de regio zoals Thales als mogelijke partners. Daarnaast noemt de heer Hospers het zelfstandige onderzoeksbureau I&O research in Enschede als mogelijke partner die de uitvoering misschien kan overnemen of medewerkers van het IGS(Institute for Governance Studies) van de UT zouden analyse kunnen overnemen.

6.2.2. Kamer van Koophandel Oost Nederland

Op dit moment levert de KvK data en denkt mee over de thema's in de Twente Index. De toekomstige positie van de Kamer van Koophandel is in verandering. In 2014 zullen de Kamers van Koophandel in elk geval onder ondernemerspleinen vallen(Rijksoverheid, 2012). In hoeverre er dan ruimte zal zijn voor meewerking aan initiatieven als de Twente Index is nog onduidelijk. Motivatie is er wel en het is wel waarschijnlijk dat er in 2013 nog een bijdrage geleverd kan worden. Hierna is het niet duidelijk of er financieel een bijdrage mogelijk is. Het is waarschijnlijk wel mogelijk dat er mensen inzetbaar zijn.

Verder wordt de suggestie gegeven om Rabobank te benaderen, gezien de Rabobank ook partner is in de ontwikkeling van de Regio Zwolle Index. De Regio Zwolle Index is ook een op de Silicon Valley Index gebaseerde monitor. Daarnaast wordt ook de suggestie gegeven om meer met online mogelijkheden te doen, bijvoorbeeld een wedstrijd waarbij studenten een applicatie(app) ontwikkelen voor de monitor. Tenslotte wordt er gepleit voor een kwartaalsreportage.

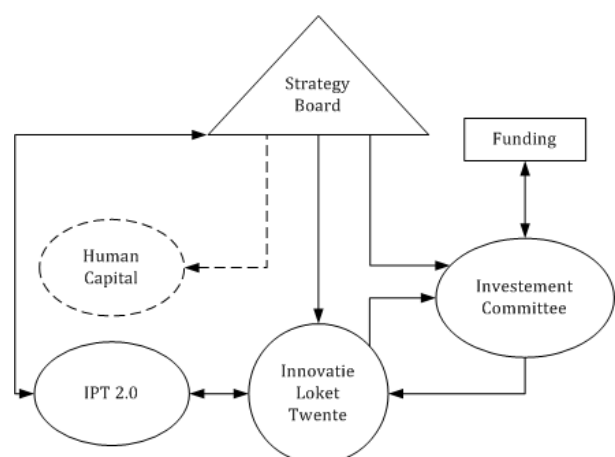
6.2.3. Saxion

Saxion is verantwoordelijk voor de uitvoering van de taken die de Twente Index tot stand brengen. Data wordt door een kleine groep verzameld en geanalyseerd en wordt toegezien dat de Index gepubliceerd wordt. Er zal een nieuwe projectleider moeten komen, aangezien de huidige projectleider dit in 2012 voor de laatste keer doet. Daarnaast wordt genoemd dat Saxion nog wel wil financieren, maar dat dit ook aan de andere partners ligt en afhankelijk is van de nieuwe opzet. Met name vanuit de daadwerkelijke gebruikers van de Index zou het initiatief moeten komen wordt gezegd. Er worden drie opties genoemd, afstemmen met Strategy Board, met de Netwerksteden(Kennisbureau) of met de Provincie Overijssel.

6.2.4. Innovatie Platform Twente

Het IPT is een samenwerking, gedragen door provincie Overijssel en Regio Twente. Hier zijn grote veranderingen op komst. Het IPT zoals het nu bestaat is aan het verdwijnen en de volgende constructie is ontstaan, onder de noemer 'Innovatiesprong'.

'Het Strategy Board bepaalt de koers, stelt kaders en houdt toezicht op het innovatie en human capital beleid. Het IPT2.0 is een platform bestaand uit het veld: bedrijven en kennisinstellingen. Zij ontwikkelen gezamenlijk de innovatieagenda en roadmap. Het Innovatieloket

Figuur 3: Innovatiesprong

(werknaam) biedt de ondersteuning voor processen en voorzieningen aan met name de ondernemers. Het Investment Committee maakt de zakelijke afweging voor projectfinanciering via een zogeheten revolving fund.' (Provincie Overijssel, 2012)

Gezien deze grote herstructurering is het onzeker of deze partij nog wil meewerken aan de Twente Index. Uit het interview met mevrouw op de Hoek kwam naar voren dat de kans klein is, mede omdat de doelen van de Twente Index niet zo duidelijk uit de verf komen. Tenzij er echt rekening gehouden wordt met de indicatoren die er nodig zijn voor vanuit Strategy Board wil deze partij wel meewerken. Belangrijke indicatoren voor hen liggen vooral op innovatie gebied. Er werd duidelijk gemaakt dat er vooral interesse is voor de uitkomsten van data en analyses en weinig voor uitvoering. Opvallend was dat uit gesprek naar voren kwam dat er veel gesproken wordt over monitoring, onder andere met de heer Bijleveld en de heer Bril. Het is dus duidelijk dat er onderling wel veel gecommuniceerd wordt en men op de hoogte is van elkaars initiatieven.

6.2.5. Regio Twente

Regio Twente is de vertegenwoordiger van de 14 Gemeentes in Twente. Er wordt te weinig gebruik gemaakt van de Index bleek uit gesprekken met de Regio. Zij willen wel mee blijven werken als andere partners ook mee blijven doen. Er is namelijk wel een belang voor de gegevens voor deze partij. Dit is opvallend gezien er gezegd wordt dat de gegevens te weinig gebruikt worden. Verder zou er verbetering mogelijk zijn op gebied van communicatie, met name wordt genoemd dat het lastig is de bestuurder voor te bereiden op korte termijn.

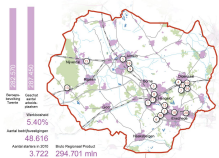
Gezien dit onderzoek een bedrijfskundige kijk heeft op het onderwerp is er weinig aandacht voor bestuurlijke ontwikkelingen. Echter is het toch noemenswaardig er meer verantwoordelijkheden van de Regio naar de Provincie geschoven wordt, bijvoorbeeld de WGR+ (IPO, 2012). Als er meer dergelijk initiatieven doorzetten zal het in de toekomst voor de Twente Index moeilijker worden een organisatie te vinden die verantwoording op zich wil nemen gezien dit een typisch regionaal initiatief is. Uit de interviews is gebleken dat in het geval van behoud van de WGR+ status dit geen gevolgen heeft voor de inzet voor de Twente Index.

6.3. Analyse Twente Index

In dit onderdeel van het onderzoek worden de organisatiemogelijkheden binnen de Stichting Twente Index geanalyseerd door middel van het theoretische model. Hier zal uitgelicht worden wat antwoorden uit de interviews betekenen voor het model.

6.3.1. Motivatie van Organisaties

In de tabel op de volgende pagina wordt weergegeven wat de scores zijn op de motivatiestellingen uit de interviews (Bijlage I). Hoe hoger de score, hoe meer de ondervraagde het eens was met de stelling. 1 = zeer oneens tot 5 = zeer eens, Mean = gemiddelde en N = aantal ondervraagden. Het is duidelijk dat alle partners het belangrijk achten relaties met andere organisaties te onderhouden en dat zij de data van belang vinden voor de regio. Daarnaast wordt ook de beschikbaarheid en kwaliteit van data als belangrijk gezien. Plichtsgevoel en verlagen van datakosten spelen een minder belangrijke rol. Regio Twente heeft meer belang bij de data, dit is logisch gezien zij de gemeentes, de beleidsmakers, vertegenwoordigen daarnaast scoren zij hoger voor verlagen van data kosten. Uit de interviews blijkt dat de Universiteit Twente, Saxion, Regio Twente en de Kamer van Koophandel nog steeds willen participeren, hoewel dit ook afhangt van de andere partners. Saxion geeft aan dat gebruikers een bijdrage zouden moeten leveren aan de Index. Voor het Strategy Board is er echter nog weinig motivatie om de Twente

Index in stand te houden, voor deze organisatie is voornamelijk innovatiedata van belang. Waar deze gevonden wordt maakt voor die partij geen verschil.

Motivatiefactor Partnerorganisatie		Relaties onderhouden met organisaties	Plichts/verantw oordelijkheids gevoel	Data kosten lager voor organisatie	Beschikbaarheid en kwaliteit data verhogen	Data is van belang voor de organisatie	Data is van belang voor de regio
Saxion	Mean	4,50	3,50	2,00	3,50	4,00	4,50
	N	2	2	2	2	2	2
Universiteit Twente	Mean	4,50	4,00	1,50	4,50	2,50	4,50
	N	2	2	2	2	2	2
Regio Twente	Mean	4,00	2,00	3,50	4,50	4,00	4,00
	N	2	2	2	2	2	2
Kamer van Koophandel	Mean	4,00	3,50	3,50	4,50	3,00	4,50
	N	2	2	2	2	2	2
Total	Mean	4,25	3,25	2,63	4,25	3,38	4,38
	N	8	8	8	8	8	8

Tabel 2: Vergelijking van Motivatiefactoren

6.3.2. Financiering

In deze paragraaf wordt antwoord gegeven op de volgende deelvraag:

- Hoe wordt de Twente Index gefinancierd en wat zijn de kosten en arbeidsinzet van ontwikkeling van de Twente Index?

Inkomsten

Elke partner draagt €15.000,- bij voor de ontwikkeling van de Twente Index. Aangezien er op dit moment vijf partners zijn, komt dit uit op een bestedingsruimte van €75.000. Daarnaast heeft de Stichting nog een beperkt eigen vermogen. Er zijn hiernaast geen andere inkomsten, de Index wordt dus puur gedragen door de bijdrage van de partners.

Kosten

In het interview met mevrouw Sijgers schetste zij een beeld van de kosten die gemaakt worden bij de ontwikkeling van de index. Er is een begroting van €75.000,-.

Publicatie totaal €24.000,-.

Analyse €35.000,-.

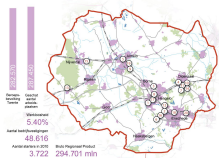
Projectmanagement €12.000,-.

Communicatie(website, presentatiebijeenkomst) €2.500,-.

Administratie en Financiën €3.500,-.

Dit jaar(Index van 2012) zal er €20.000,- voor innovatie data van CBS betaald worden. Dit komt uit het eigen vermogen van de Stichting. Er is dus in totaal €75.000,- tot €90.000,- nodig voor publicatie van de Twente Index. De opmaak wordt uitbesteed, dit kost €9.500,-(valt onder publicatie).

De financiën zijn een probleem voor het continueren van de Twente Index gezien het onzeker is hoeveel partners de komende jaren overblijven, gezien de bijdrage van het IPT ook wegvalt en die van de Kamer van Koophandel vanaf 2014 onzeker is. Vanuit het Saxion wordt daarnaast aangegeven, dat de gebruikers eigenlijk moeten betalen voor de index. Er zal dus naar een oplossing gezocht moeten worden in het geval dat deze andere partners wegvallen.

Data verzamelen en analyseren zijn het kostbaarste onderdeel van ontwikkeling. Duidelijkheid over gebruik van de indicatoren is van invloed op deze kosten. Er zijn een groot aantal wisselende indicatoren, zoals blijkt uit bijlage B. Wellicht zou het minder werk en kosten met zich meebrengen om een groter aantal jaarlijks vaste indicatoren te bepalen. Zo zal de index door jaren heen vergelijkbaar en overzichtelijker zijn. Daarbij zou bijvoorbeeld alleen een belangrijke thema dat in de aandacht staat extra bekeken kunnen worden.

Er zijn verschillende opties naar voren gekomen gedurende de interviews. Zoals in het interview met mevrouw Sijgers naar voren kwam, zou er bezuinigd kunnen worden op drukkosten en correcties. Het gunstigste zou zijn om meer partners en dus meer inkomsten te vinden. Mogelijke nieuwe partners zijn bijvoorbeeld, Rabobank, Kennisbureau, I&O research en andere grotere bedrijven zoals Grolsch of Thales. Er zal initiatief genomen moeten worden vanuit de Stichting Twente Index om erachter te komen of deze organisaties daadwerkelijk iets willen bijdragen en of dit financieel is of op andere manieren.

6.3.3. Consensus over Data

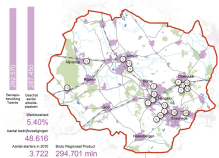
Alleen de uitvoerende groep van Saxion, houdt zich bezig met de uiteindelijke database omdat zij de data verzamelen. Er is zijn daarom geen strikte afspraken nodig over de verzamelmethode en dergelijke. Er is wel overleg over thema's en bijbehorende indicatoren tijdens vergaderingen met de werkgroep en de stuurgroep. Zoals de heer Bijleveld stelt is Saxion redelijk vrij in het bepalen van de indicatoren, er wordt ook duidelijk dat met betrouwbaarheid van bronnen rekening wordt gehouden. Consensus over de data wordt dus bereikt door middel van enkele vergaderingen per jaar en verder verzorgt het Saxion de verzameling en analyse voor de Twente Index.

6.3.4. Organisationele Context

Er zijn geen herstructureringen bij Saxion, er wordt gebruik gemaakt van eigen faciliteiten om Twente Index te maken. Bij de Universiteit Twente is ook geen sprake van herstructureringen. De heer van Ast noemt dat de Twente Index één van de initiatieven is die ondanks bezuiniging bij de Universiteit nog gesteund wordt. De veranderingen bij Kamer van Koophandel maken het onzeker of deze partner in de toekomst nog een bijdrage kan leveren. In 2014 zal de KvK onder een Ondernemersplein vallen. Het is wel vrij zeker dat er in 2013 nog een bijdrage geleverd kan worden. Zoals duidelijk is geworden wordt is het IPT nu samengevoegd in het IPT 2.0, dit valt onder het nieuwe Strategy Board. Het kan dus niet meer meedoen aan de Twente Index. Dit betekent ook dat het Strategy Board zal bepalen of er nog samenwerking met de Twente Index zal zijn. Voor de Regio Twente zal er weinig veranderen betreffende de economische taak. Uit het interview bleek dat de consequenties van de discussie over de WGR+ voornamelijk op gebied van openbaar vervoer liggen en geen effect hebben op gebied van regionale economie. Verder worden beschikbare middelen van de organisaties zelf gebruikt voor het werk aan de Twente Index. Saxion geeft aan voor analyse en verzameling van data de eigen werkplekken te gebruiken. De KvK maakt voor beschikbaar stellen van data gebruik van bestaande systemen waarin data wordt opgeslagen.

6.3.5. Coördinatie van Samenwerking

Er is geen specifiek kantoor of ruimte voor de Twente Index. Dit blijkt niet nodig te zijn gezien de partners gebruik maken van eigen beschikbare faciliteiten. Er worden een aantal vergaderingen gepland per jaar voor overleg, hier worden thema's, indicatoren en bestuurlijke beslissingen genomen. Er is gedurende ontwikkeling meer sprake van een organische netwerk structuur

blijkt uit de interviews. De stuurgroep neemt wel uiteindelijke beslissingen, echter komen suggesties en ideeën uit alle groepen en veel uit uitvoering. Saxion geeft aan dat er geen aansturing of extra motivatie nodig om de opdracht uit te voeren gezien deze geaccepteerd is. Hetzelfde geldt voor de Kamer van Koophandel. Alle partners zijn tevreden met de communicatie. Een kleine kanttekening, bij Regio Twente wordt genoemd dat de voorbereiding van de bestuurder vaak op te korte termijn moet gebeuren.

6.4. Analyse Staat van Overijssel

In dit onderdeel worden de mogelijkheden betreffende de 'Staat van Overijssel' geanalyseerd aan de hand van de coöperatiestrategieën en antwoorden uit het interview. Dit zal antwoord geven op de deelvraag:

- *Hoe kan afstemming/integratie met de 'Staat van Overijssel' plaatsvinden?*

6.4.1. Mogelijke Coöperatiestrategie

In het bijzonder vanuit de Kamer van Koophandel wordt de Staat van Overijssel als potentiële oplossing gezien om de Twente Index te behouden. Daarnaast wordt deze optie ook bij het Saxion genoemd. Uit het interview met de heer Bril is gebleken dat de Provincie wel degelijk bereid is data te delen. Er zal een databank opgezet worden voor de Staat van Overijssel. Er werd genoemd dat het mogelijk is deze databank gezamenlijk met de andere monitoren in de Provincie van data te voorzien. Van deze databank kunnen de verschillende monitors vervolgens gebruik gaan maken. Echter moet analyse van de data zelf dan nog steeds gebeuren, gezien de Provincie alleen data analyseert die in de Staat van Overijssel terecht komt. Qua analysewerk en kosten daaraan zou er dus weinig veranderen. Het scheelt wellicht wel in kosten en moeite als de data die nodig is op één plaats beschikbaar is.

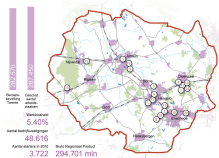
Eigenlijk past geen van de in de theorie genoemde coöperatiestrategieën bij een dergelijke manier van samenwerking. Er is ten slotte geen sprake van coöptatie, er is geen persoon meer vanuit de Provincie die plaats zal nemen in bestuur van de Twente Index. Er is daarnaast ook geen sprake van een coalitie, er zou wel informatie gedeeld worden, maar de organisaties gaan niet samen. De meest waarschijnlijke optie die overblijft, is een contract waarin duidelijk gemaakt wordt welke data vrij beschikbaar is, voorwaarden waaraan data moet voldoen, hoe de data gebruikt mag worden en wie welke data aanlevert (mits er een gezamenlijke databank zou komen).

6.4.2. Financieringsmogelijkheden

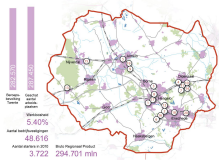
De Provincie zal de Twente Index niet langer financieren, dit komt voornamelijk door de opkomst van meerdere monitoring initiatieven (Regio Zwolle bijvoorbeeld). Deze kunnen niet allen gesteund worden met geld, maar wel met data. De data zal vrij beschikbaar zijn, behalve wanneer het zeer veel moeite en geld kost om deze te verkrijgen. Dan zal er iets bijgelegd moeten worden. Er zal dus weinig veranderen aan de situatie voor de Twente Index qua financiering vanuit de Provincie, daarbij werd data ook al deels vanuit de Provincie verkregen.

6.5. Vergelijking Monitors

In tabel 3 is een vergelijking gemaakt van de indicatoren uit verschillende indexen, om een beter beeld te krijgen van de indicatoren die gebruikt worden. Hierbij is rekening gehouden met indicatoren die vallen onder de noemer van een 'economische monitor'. Aangezien er geen vaste richtlijn is voor welke indicatoren onder een economische monitor vallen, is het kiezen van relevante indicatoren naar eigen inzicht gebeurd.

Indicator	Twente Index 2011	Silicon Valley Index 2012	Stedendriehoek Index 2012	Brainport Monitor 2012
Bevolkingsontwikkeling	X	X	X	X
Vestiging Vertrek en Migratie	X	X	X	X
Opleiding/Ontwikkeling Beroepsbevolking	X	X	X	X
Werkeloosheid	X	X	X	X
Starters	X		X	
Huurprijzen kantoor/bedrijfsruimte	X	X		
Huizenprijzen en Huurprijzen	X	X		
Arbeidsproductiviteit	X		X	X
Werkgelegenheid	X	X		X
Clusters	X			
Studenten en afgestudeerden	X	X	X	X
R&D loonkosten	X			
Bruto regionaal product en inkomen	X	X	X	X
Regionaal economische groei	X			X
Inkomen per Huishouden		X		
Podiumkunsten en evenementen	X			X
Vestigingen	X	X	X	X
Exportontwikkeling	X			
R&D uitgaven en R&D personeel	X	X	X	X
Octrooien/Patenten	X	X		X
Creatieve klasse	X	X	X	
Participatiegraad	X			X
Bouw	X			
Bedrijvigheid en ondernemersactiviteit	X			
Gazellebedrijven	X		X	X
Schulddienstverlening				
Voortijdig Schoolverlaters		X	X	
Internationale studenten				X
Instroom bèta studies				X
Publicaties				X
Citaties				X
Vervoerskeuze		X		X
Top 30 bedrijven hoogste R&D uitgaven				X
Leven lang leren				X
Tweetaligheid		X		
Toegevoegde waarde per werknemer		X		

Indicator	Twente Index 2011	Silicon Valley Index 2012	Stedendriehoek Index 2012	Brainport Monitor 2012
Venture Capital investeringen		X		
Initial Public Offerings(Nieuwe beursgangen)		X		
Opgeheven bedrijven		X	X	
Fusies en Acquisities		X		
Leningen van kleine bedrijven		X		
Percentage Innovatieve bedrijven			X	
Index Innovatievermogen			X	
Samenwerking bij innovatie				X
Omzet uit Innovatie				X
Clean Technology		X	X	
Export			X	X
Marktaandeel Toerisme			X	
Ambachten			X	
High Tech Vestigingen				X
Ondernemersvertrouwen			X	
Bedrijventerreinen		X	X	

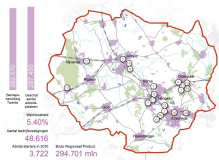
Tabel 3: Indicatoren uit: Brainport Development (2012), Joint Venture Silicon Valley (2012), Twente Index (2011) en Stedendriehoek Index (2012).

Alle economische indicatoren in de Twente Index zijn meegenomen, om te vergelijken of bepaalde indicatoren in andere indexen niet voorkomen. Daarbij worden thema's zoals milieu, sport, openbare ruimte en zorg niet meegenomen, gezien deze minder relevant zijn voor het 'economische' aspect van de indexen. Thema's en bijbehorende indicatoren die wel worden meegenomen: Economie, Werk en Inkomen, Beroepsbevolking en Onderwijsniveau, Bereikbaarheid/Infrastructuur en Innovatie. In de vergelijking zijn alleen de laatste publicaties van de onderstaande indexen meegenomen. Er is gekozen voor de Brainport Monitor, een monitor van Zuidoost-Brabant(regio Eindhoven) omdat deze regio, net als Twente zich wil profileren als innovatieve regio(o.a. lichtstad)(Brainport Development, 2012). Voor de Silicon Valley Index is gekozen omdat deze Index het voorbeeld is voor de Twente Index en voor de Stedendriehoek Index omdat dit een online monitor is en twee van de partners hieraan meewerken.

Zoals te zien is in de tabel, heeft de Twente Index veel overlap met de Silicon Valley Index, 13 indicatoren op gelijke onderwerpen, dit is volgens verwachting, gezien de Silicon Valley Index het voorbeeld is voor de Twente Index. Verder wordt in de Silicon Valley Index bijvoorbeeld meer aandacht besteed aan investeringen, beursgangen en acquisities, dit is mogelijk te herleiden naar het feit dat het een Amerikaanse monitor is.

Er ook veel overlap in indicatoren van de Twente Index met de Brainport Monitor met wel 15 indicatoren op dezelfde onderwerpen. Dit is erg opvallend omdat er zelf meer overlap is dan met de Silicon Valley Index Index.

Qua indicatoren heeft de Stedendriehoek Index wat minder sterke overlap, 11 indicatoren in de dezelfde onderwerpen. Maar opvallender is dat er een uitgebreider aantal indicatoren op gebied van innovatie te vinden is in de Stedendriehoek Index.

Bij het maken van deze vergelijking kan gesteld worden dat er een grote diversiteit aan indicatoren is binnen de indexen. Er is wel verlap binnen de indexen, maar daarbuiten is er grote diversiteit aan indicatoren. Een mogelijke verklaring is dat de regio's verschillend zijn en dus andere indicatoren belangrijk zijn. Een andere verklaring is dat het erg van de bestuurlijke doelen afhangt welke indicatoren opgenomen worden in de verschillende indexen. In elk van de inleidende stukken van de indexen wordt ook genoemd dat hiermee rekening gehouden wordt. (Brainport Development, 2012; Joint Venture Silicon Valley, 2012; Twente Index, 2011; en Stedendriehoek Index, 2012).

Er zijn een aantal aandachtspunten niet in de indicatorenlijst te zien maar wel van belang kunnen zijn. Noemenswaardig is het dashboard onderdeel in de Brainport Monitor. Hierbij worden een aantal belangrijke indicatoren uitgelicht waarvan de situatie in Noord-Brabant ten opzichte van Europa wordt weergegeven.

Daarnaast is het opvallend dat de structuur van de indexen erg gelijkwaardig is. Elke index geeft extra uitleg over de gekozen indicatoren, waarom deze gekozen zijn en de betekenis van een bepaalde indicator voor de regio. Dus ook al is er groot verschil aan indicatoren, de manier waarop de indicatoren gepresenteerd worden heeft wel consensus.

7. CONCLUSIE EN AANBEVELING

In dit laatste onderdeel zal een antwoord geformuleerd worden op het tweede en belangrijkste deel van de hoofdvraag van het onderzoek.

- Hoe kan de Twente Index in de toekomst georganiseerd en mogelijk verbeterd worden?

Om dit te bereiken zal een discussie betreffende de mogelijkheden gegeven worden en worden uiteindelijk een conclusie getrokken en aanbeveling gedaan. Daarbij wordt er een antwoord gegeven op de vraag *welke partijen mogelijk verantwoordelijk moeten zijn voor de uitvoering* dus het verzamelen en analyseren van de data.

7.1. Discussie

Er zijn een aantal belangrijke punten naar voren gekomen gedurende het onderzoek. Betreffende het model kan samenvattend het volgende gezegd worden. Op gebied van 'consensus over data' en 'coördinatie van samenwerking' zijn er geen problemen binnen de Stichting Twente Index.

Concept	Score
Consensus over data	+
Coördinatie van samenwerking	+
Organisationele context	-
Financiering vanuit organisaties	-
Motivatie van organisaties	++

Tabel 3: Concept scores

Probleemgebied is met name de 'organisationele context', vanwege de herstructureringen binnen de organisatie van de KvK en het IPT. Mede daardoor is de 'financiering vanuit organisaties' een probleem geworden; het is nu zeker dat financiering vanuit het IPT wegvalt en de bijdrage van de KvK is vooralsnog onzeker. Tot slot is wel motivatie vanuit de meeste partners om zich te blijven inzetten voor de Twente Index, echter wordt steeds genoemd dat medewerking van de andere partners afhangt en van de toekomstige vorm van de Twente Index. Het mag duidelijk zijn dat dit een kwestie is waar een keuze in gemaakt moeten worden. Er zal een richting bepaald moeten worden waarin de Twente Index verder gaat. Gedurende het onderzoek en tijdens de interviews zijn verschillende mogelijkheden gevonden voor de toekomst van de Twente Index en monitoring in Overijssel in het geheel.

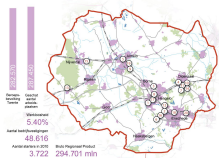
Behoud Twente Index door partners in huidige constructie

Om de Twente Index in de huidige vorm te behouden zou er gezocht moeten worden naar nieuwe financieringsmogelijkheden. Mogelijke partner is Technologie Kring Twente(TKT), I&O Research, Rabobank of andere grotere bedrijven zoals Grolsch of Thales. Deze moeten hiervoor benaderd worden door vertegenwoordigers van de Twente Index, om te zien in hoeverre zij bereid zijn een bijdrage te leveren aan de Index.

Er heerst daarnaast onduidelijkheid over het gebruik van de Twente Index. Om bestaansrecht te verantwoorden zal er aangetoond moeten worden dat beleidsmakers de Twente Index gebruiken en aan welke indicatoren waarde gehecht wordt. Door dit te doen kunnen de gebruikers ook beter bediend worden. Daarnaast kwam in verschillende interviews naar voren dat de doelen niet duidelijk meer zijn en het is onduidelijk welke doelen het belangrijkste zijn. Het is van belang om duidelijk te stellen of de Index bijvoorbeeld meer een PR middel is of meer als beslissingsfactor moet dienen voor gebruikers.

Samenwerking met het Kennisbureau

Een andere optie is samenwerking met het toekomstige Kennisbureau van de Netwerksteden. Deze partij geeft duidelijk aan belang te zien in de Twente Index en biedt zich zelfs aan als uitvoerder. Inspraak van deze partij brengt waarschijnlijk wel een bredere monitor met zich mee, gezien het bureau de gemeentes van Twente representeert. Echter moet er nog steeds financiering zijn voor die analyse en dataverzameling.

Samenwerking met Staat van Overijssel

Zoals eerder genoemd wil de Provincie wel data delen en samenwerking. Echter kan financiering niet meer verwacht worden. De Provincie is duidelijk voor het open delen van data en noemt de mogelijkheid om een gezamenlijke databank te ontwikkelen. Dit zou een goede plaats zijn voor data verzameling en spaart waarschijnlijk kosten.

Samenwerking met Strategy Board

Wanneer er samengewerkt zal worden met het Strategy Board zal een de Twente Index meer moeten richten op de innovatie indicatoren die voor de partij belangrijk zijn. Het verloop van de Twente Index is geen prioriteit voor het Strategy Board. Deze organisatie kan echter wel een partner zijn die een financiële bijdrage kan leveren, mits er rekening gehouden wordt met de wensen ervan.

Stoppen met de Stichting Twente Index

Als teveel partners stoppen met bijdrage en er toch te weinig motivatie blijkt te zijn vanuit de rest van de partners, is het in stand houden van de Twente Index misschien geen reële optie. Zeker niet als het vinden van nieuwe partners niet lukt. Daarbij is het daadwerkelijk gebruik onduidelijk en partners geven zelf aan dat ze data die van belang is voor de eigen organisatie zelf uitzoeken. Het is echter lastig om alleen op 'weinig gebruik' te stoppen. Zoals de heer van Ast duidelijk maakt, wordt informatie zodra het beschikbaar is als vanzelfsprekend gezien en ook al is het niet altijd duidelijk wie het gebruikt, bij wegvallen wordt het wel gemist.

Online opties

De meningen zijn divers over mogelijkheid om de Twente Index online neer te zetten. Het lijkt qua kosten een mogelijkheid, zoals genoemd door de heer Bijleveld was dit voor de Stedendriehoek Index een investering van ongeveer €12.000,-. Aan de andere kant zou een online index bijhouden wel veranderingen met zich meebrengen. Cijfers zouden constant up-to-date gehouden kunnen worden. Echter zijn hier er vele vormen van een online index mogelijk. Deze zouden verkend moeten worden. Vragen over gebruik zijn wel gemakkelijker te beantwoorden, in elk geval zijn bezoeken aan een site te meten.

Verder onderzoek

Het gebruik van monitors door beleidsmakers is dringend aan een onderzoek toe. Daadwerkelijk gebruik is namelijk onvoldoende bekend. Daarbij zou een gebruikersonderzoek duidelijkheid kunnen scheppen over de wensen die beleidsmakers en ondernemers hebben op gebied van monitoring. Verder zouden voorkeur voor website of juist boekje gevraagd kunnen worden. De vraag of de Twente Index echt een basis is voor besluitvorming kan zo ook beantwoord worden. Een afstudeerder zou ingezet kunnen worden voor een dergelijk onderzoek.

Daarnaast zou de betekenis van bestuurlijke veranderingen onderzocht kunnen worden. Of Twente als regio relevant blijft is een goede vraag. Verantwoording voor Twente wordt aan de ene kant meer richting provincie getrokken, terwijl aan de andere kant regiobestuur misschien toch van belang blijft, door bijvoorbeeld initiatieven van de netwerkstad. Een artikel van Paasi (2000) over de samenstelling en definitie van regio's kan hierbij behulpzaam zijn.

Daarbij is het nog enigszins onduidelijk in hoeverre Europese richtlijnen van toepassing zijn op monitoring, hierin is nog wat verdieping welkom. Ten slotte is het ook een goede vraag wat de beste manier is om om te gaan met economische regio's die provinciegrensoverschrijdend zijn en waar dan verantwoording voor monitoring ligt.

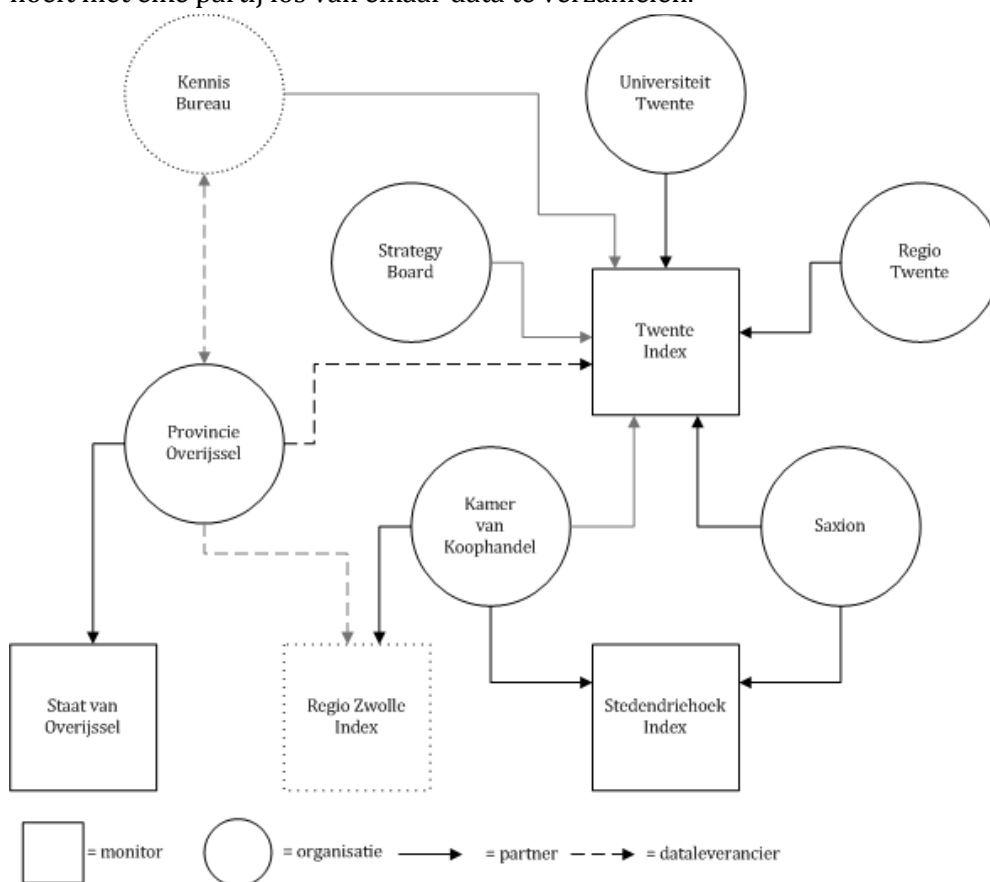
7.2. Conclusie

Op welke wijze vindt economische monitoring in Twente momenteel plaats en hoe kan dit in de toekomst georganiseerd en mogelijk verbeterd worden?

Er kan geen eenduidig antwoord gegeven worden. De mogelijkheden die hiervoor uiteengezet zijn, zijn opties die door de stuurgroep overwogen moeten worden. Er zijn een aantal opties realistisch om mogelijk te implementeren.

1. Stoppen met uitbrengen van de Twente Index.
2. Financiering en medewerking zoeken bij organisaties die betrokken zijn bij Twente.
3. Een databank delen met Provincie, Kennisbureau en de andere monitors.
4. Één gezamenlijke monitor neerzetten met Strategy Board en Kennisbureau.

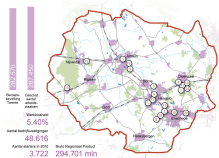
Optie 2, 3 en 4 zouden in een ideale situatie alle drie samen gepakt kunnen worden. De verschillende nieuwe monitoring initiatieven kunnen samen één product neerzetten, waar alle partijen tevreden mee zijn; brede indicatoren vanuit het Kennisbureau, economische indicatoren vanuit Twente Index en innovatie indicatoren vanuit het Strategy Board. De databank hiervoor zou gedeeld kunnen worden met de provincie en andere monitors. Zoals ook genoemd wordt in theorie en praktijk is het delen van data het voordeligste voor alle partijen, zo hoeft niet elke partij los van elkaar data te verzamelen.

Figuur 4: Monitoring in Twente/Overijssel

Om de situatie te illustreren is in het bovenstaande figuur is een overzicht te zien van de monitors in Twente/Overijssel en de betrokkenheid van organisaties die in dit onderzoek naar voren zijn gekomen. Het 'Kennisbureau' en de 'Regio Zwolle Index' zijn nog in ontwikkeling. De grijze lijnen vertegenwoordigen mogelijke en onzekere situaties.

Er kunnen een aantal acties ondernomen worden om op de korte termijn duidelijk te verkrijgen over de verdere koers. Ten eerste zal er een gebruiksonderzoek gedaan moeten worden onder de vier O's, ondernemers, onderzoek, overheid en onderwijs. Dit zou de vanuit de Regio Twente georganiseerd kunnen worden voor de Gemeentes en door bijvoorbeeld een student als

onderzoek. Het is namelijk onduidelijk wie daadwerkelijk gebruik maakt van de gegevens en wat de wensen zijn.

Er zal contact op genomen moeten worden met mogelijke partners/financierders, zoals hierboven genoemd Rabobank, TKT, I&O research en anderen.

Er moeten duidelijke doelen gesteld worden voor de komende tijd en voor de Twente Index, zodat er een beslissing gemaakt kan worden. Daarbij zal er iemand het voortouw moeten nemen in het verkennen van de genoemde mogelijkheden. De beslissingen zullen de koers van monitoring in Twente beïnvloeden, want nieuwe partners en nieuwe ideeën geven een andere richting.

7.3. Beperkingen

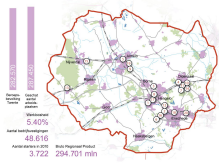
Het aantal interviews in dit onderzoek is klein, elf, dit komt aan de ene kant omdat er een kleine groep mensen aan de Twente Index werkt en aan de andere kant vanwege de tijd die beschikbaar is voor de opdracht. Er ontstaat hierdoor het risico dat de mening van één persoon nu erg belangrijk lijkt. Daarnaast is er bij persoonlijke interviews altijd een kans dat de geïnterviewde sociaal wenselijke antwoorden geeft. Dat is zou hier dus ook het geval kunnen zijn. Het is om deze redenen van belang om de uitkomsten van de interviews kritisch te behandelen.

7.4. Aanbeveling

- ❖ Benader mogelijke nieuwe partners voor financiering
- ❖ Werk mee aan een gezamenlijke databank vanuit de Provincie
- ❖ Verken de mogelijkheden voor een online monitor en applicaties
- ❖ Voer een gebruikersonderzoek uit
- ❖ Stel duidelijke doelen voor de (vernieuwde) Twente Index
- ❖ Overweeg het Kennisbureau en I&O Research als uitvoerende partij
- ❖ Spaar kosten waar mogelijk op correcties, publicatie en dataverzameling
- ❖ Zet een economische monitor neer met Strategy Board en Kennisbureau

Wanneer de bovenstaande aanbevelingen nergens toe leiden en financiering tekort schiet:

- ❖ Stoppen met de Twente Index uitbrengen
- ❖ Overwegen economische monitoring op andere wijze te laten plaatsvinden

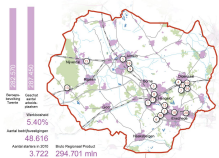
REFERENTIES

Wetenschappelijke Literatuur

- Babbie, E. (2007) *The Practice of Social Research*. Wadsworth, Cengage Learning
- Baxter, P., Jack, S. (2008) Qualitative Case Study Methodology: Study Design and Implementation for Novice Researchers *The Qualitative Report* 13(4)
- DiCicco-Bloom, B., Crabtree, B.F. (2006) The qualitative research interview *Medical Education* 40
- Hasenfeld, Y. (2007) *Human Service Organizations* Harlow, Pearson Education Limited
- Kool, De D., Buuren, van A. (2004) Monitoring: Functional or Fashionable? *Society and Economy* 26(2-3)
- Loenen, van B., Zevenbergen, J., Giff, G., Cromptvoets, J. (2007) *Open toegankelijkheidsbeleid voor geo-informatie vergeleken: het gras leek groener dan het was* Onderzoeksinstituut OTB, TU Delft
- Nedovic-Budic, Z., Pinto, J.K. (1999) Understanding Interorganizational GIS Activities: A Conceptual Framework *URISA Journal* 11(1)
- Nedovic-Budic, Z., Pinto, J.K. (1999) Interorganizational GIS: Issues and prospects *Annals of Regional Science* 33
- Nedovic-Budic, Z., Pinto, J.K. (2001) Organizational (soft) GIS interoperability: lessons from the U.S. *JAG* 3(3)
- Nedovic-Budic, Z., Pinto, J.K., Warnecke L. (2004) GIS Database Development and Exchange: Interaction Mechanisms and Motivations *URISA Journal* 16(1)
- Nielsen, R.P., (1988) Cooperative Strategy *Strategic Management Journal* 9(5)
- Paasi, A (2000) *Re-constructing regions and regional identity* Nethur lecture, Nijmegen
- Price, B. (2002) Laddered questions and qualitative data research interviews *Journal of Advanced Nursing* 37(3)
- Saxenian, A.L., Dabby, N.C. (2004) Creating and Sustaining Regional Collaboration in Silicon Valley? The Case of Joint Venture: Silicon Valley *Institute of Urban and Regional Development* Berkley: University of California
- Sebake, D., Coetzee, S. (2011) *On motivators and barriers of interorganizational GIS data sharing for address organizations in a South African University of Pretoria*
- Tulloch, D.L., Harvey, F. (2007) When Data Sharing Becomes Institutionalized: Best Practices in Local Government Geographic Information Relationships *URISA Journal* 19(2)
- Yin, R.K. (1981) The Case Study Crisis: Some Answers *Administrative Science Quarterly* 26(1)
- Zeeuw, de C.J., Bregt, A.K., Jong, de L., Cromptvoets, J., Wien, J.E. (2006) *Vrijgeven overheids(geo)informatie: Kansen en bedreigingen voor toepassing vanuit maatschappelijk perspectief* Wageningen, Centrum voor Geo-informatie

Andere Bronnen

- BMC (2012) *Open Overijssel met open data* Trendbureau Overijssel
- Brainport Development (2012) *Brainport Monitor 2012*
- Europese Commissie (2007) Richtlijn 2007/2/EG van het Europees Parlement en de Raad tot oprichting van infrastructuur voor ruimtelijke informatie in de Gemeenschap (Inspire) *Publicatieblad van de Europese Unie* L 108/1

Europese Commissie (z.d.) *About INSPIRE* geraadpleegd op 16-5-2012, van <http://inspire.jrc.ec.europa.eu/index.cfm/pageid/48>

Geonovum (z.d.) *INSPIRE / Geonovum* geraadpleegd op 31-05-2012, van <http://www.geonovum.nl/dossiers/inspire>

IPO (2012) *Wgr-plus en BDU* geraadpleegd op 9-06-2012, van <http://www.ipo.nl/beleidsvelden/wgr-plus-en-bdu>

Joint Venture Silicon Valley (2011) *About The Silicon Valley Index* geraadpleegd op 31-05-2012 http://www.jointventure.org/index.php?option=com_content&view=article&id=157&Itemid=182

Joint Venture Silicon Valley (2012) *Silicon Valley Index 2012*

Provincie Overijssel (2012) *Statenvoorstel nr. PS/2012/107*

Provincie Overijssel (2012) *INNOVATIESPRONG TWENTE: (INTER)NATIONALE TOP INNOVATIE REGIO*

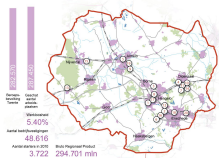
Regio in Bedrijf (2011) *Twente Index 2011 – Economische groei* geraadpleegd op 11-08-2012, van <http://twente-salland.regioinbedrijf.nl/nieuws/twente-index-2011-economische-groei/3014>

Rijksoverheid (2012) *Ondernemerspleinen* geraadpleegd op 25-06-2012, van <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/ondernemersklimaat-en-innovatie/ondernemerspleinen>

Stedendriehoek Index (2012) *Over de site* geraadpleegd op 31-05-2012, van <http://www.stedendriehoekindex.nl/over-de-site>

Stedendriehoek Index (2012) *Stedendriehoek Index* geraadpleegd op 7-06-2012, van <http://www.stedendriehoekindex.nl/>

Twente Index (2011) *Twente Index Een vergelijkend economisch jaarbeeld van Twente*, Hassink Drukkers, Haaksbergen

BIJLAGE A – DATA LEVERANCIERS

Verantwoording van de bronnen

De Twente Index 2011 is gebaseerd op (cijfer-)materiaal dat uit tal van bronnen afkomstig is. Wij volstaan hieronder met een alfabetische opgave van de belangrijkste organisaties waarvan wij recente documenten hebben geraadpleegd en gebruikt.

Agentschap NL
Atlas Nederlandse Gemeenten
Centraal Bureau voor de Statistiek
Coelo
CW
Databank Overijssel
Deloitte
DTZ Zadelhoff
EIM Onderzoek voor Bedrijf en Beleid
Elsevier
Etil/Arbeidsmarktprognose Overijssel
Europese Commissie
Het Financieele Dagblad
I&O Research
Innovatieplatform Twente
Kamer van Koophandel Oost-Nederland
LISA
Ministerie OCW
Ministerie van Economische Zaken
Ministerie VROM
NICIS Institute
NVM
Oost NV
Planbureau voor de leefomgeving
Provincie Overijssel
Regio Twente
Saxion
Stichting Vastgoedrapportage Twente
STOGO
Syntens
Ten Hag Makelaars
Twentsche Courant Tubantia
Universiteit Groningen
Universiteit Twente
UWV werkbedrijf
VNO-NCW Midden

Selectie uit: Twente Index 2011

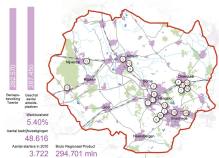
BIJLAGE B - INDICATOREN VAN DE TWENTE INDEX

Blijvende en terugkomende indicatoren

Indicator	Frequentie	Opmerking
<i>Blijvende Indicatoren</i>		
Bevolkingsontwikkeling	7 jaar	
Vestiging Vertrek en Migratie	7 jaar	
Opleiding/Ontwikkeling Beroepsbevolking	7 jaar	
Werkeloosheid	7 jaar	
Starters	7 jaar	
Huurprijzen kantoor/bedrijfsruimte	7 jaar	
Huizenprijzen	7 jaar	
Arbeidsproductiviteit	7 jaar	
Werkgelegenheid	7 jaar	
Clusters	7 jaar	Eerst onder 'sterke clusters' vervolgens onder 'kansrijke clusters van IPT' nu onder 'Twentse clusters'
Studenten en afgestudeerden	7 jaar	Eerst onder 'studenten en afgestudeerden' daarna onder 'onderwijs'
R&D loonkosten	6 jaar	
Bruto regionaal product en inkomen	6 jaar	
Regionaal economische groei	6 jaar	
<i>Terugkomende Indicatoren</i>		
Podiumkunsten en evenementen	5 jaar	2006, 2008 – 2011
Vestigingen	5 jaar	2007 – 2011
Exportontwikkeling	5 jaar	2005 – 2008, 2011
R&D uitgaven en R&D personeel	5 jaar	2005, 2006, 2008, 2009, 2011
Octrooien	5 jaar	2005, 2006, 2008, 2009, 2011
Creatieve klasse	4 jaar	2005, 2008, 2010, 2011
Participatiegraad	4 jaar	2007, 2008, 2009, 2011

Blijvende Indicatoren: 7 of 6 jaar lang in gebruik.

Terugkomende Indicatoren: 4 of 5 jaar in gebruik.

Nieuwe en oude indicatoren

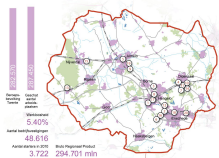
Indicator	Frequentie	Jaar
<i>Nieuwe Indicatoren</i>		
Bouw	2 jaar	2010, 2011
Bedrijvigheid en ondernemersactiviteit	2 jaar	2010, 2011
Gazellebedrijven(4 jaar achter elkaar 20% groei)	2 jaar	2010, 2011
Voortijdig schoolverlaters	3 jaar	2008 – 2010
Wonen over de grens in Duitsland	2 jaar	2008 – 2010
Overlast en veiligheidsgevoel	3 jaar	2008 – 2010
Woningmarkt	2 jaar	2008 – 2010
<i>Oude Indicatoren</i>		
Arbeids- kapitaal of kennisintensieve industrie	2 jaar	2008, 2009
Starters per sector	2 jaar	2008, 2009
Vergrijzing	3 jaar	2007 – 2009
Gemeentelijke woonlasten	2 jaar	2008, 2009
Grondgebruik	2 jaar	2007, 2008
Regionale spreiding werkgelegenheid	2 jaar	2007, 2008
Buitenlandse bedrijven in Twente	2 jaar	2007, 2008
Spin-off bedrijven Universiteit Twente	3 jaar	2005 – 2007
Misdrijven	3 jaar	2005, 2006, 2008
Imago	2 jaar	2005, 2006
Cafés en culinaria	2 jaar	2005, 2006
Onderzoeksprestaties	2 jaar	2005, 2006
R&D intensiteit	2 jaar	2005, 2006
Netwerkdichtheid	2 jaar	2005, 2006

Nieuwe en Oude indicatoren: 2 of 3 jaar in gebruik.

Oude indicatoren: voor het laatst gebruikt in 2009 of eerder.

Nieuwe indicatoren: voor het laatst gebruikt in 2010 of later.

Indicatoren die maar 1 jaar gebruikt zijn in de index zijn buiten beschouwing gelaten omdat die indicatoren bijna allemaal speciale onderwerpen betreffen, die specifiek zijn voor een bepaald jaar.

BIJLAGE C – STATENVOORSTEL PROVINCIE OVERIJSEL

Monitoring

Uitvoering op afstand zetten vraagt om adequate monitoring en verantwoording. Zoals Rekenkamer-

(Oost Nederland) onderzoek naar het Innovatie Platform Twente (IPT) (2010) en onderzoek van de

Algemene Rekenkamer naar effecten van landelijk innovatiebeleid (2011) heeft aangetoond, is goed

monitoren en verantwoorden een uitdaging.

Monitoring van de kerntaak Regionale Economie vindt plaats op drie niveaus:

1. Monitoring op hoofdlijnen. Hiervoor zijn kengetallen opgenomen die gerelateerd zijn aan de hoofddoelen de provinciale begroting. Deze kengetallen geven een ontwikkeling in de tijd weer en worden ieder jaar geactualiseerd.
2. Monitoring van het uitvoeringskader Regionale Economie. Dit vindt jaarlijks plaats in de Staat van Overijssel op basis van een verder te ontwikkelen provinciebrede economische monitor.
3. Monitoring binnen deelprogramma's en projecten. Deze gegevens zijn vooral nodig voor het beheer en de uitvoering van de deelprogramma's.

Omdat onze huidige economische monitor niet het gewenste inzicht tussen inzet en resultaat van de

inzet kan leveren, wordt, naar analogie van de arbeidsmarktmonitor, een brede economische monitor ontwikkeld. We organiseren dit samen met partners als Agentschap NL en de regio's Twente

(Twente Index), Stedendriehoek en Zwolle, maar ook E'til en Rabobank. Verder volgen we de ontwikkelingen rondom het Europa 2020 beleid, om mee te kunnen bewegen met de indicatoren die

door Europa worden ontwikkeld. Een nulmeting in 2012 maakt deel uit van de aanpak om een basis

te leggen voor periodieke evaluatie. Wij blijven de arbeidsmarktmonitor voortzetten. Veel partijen

maken hier in de provincie gebruik van. Een goede basisset van gegevens blijft van essentieel belang om wijzigingen in de economische structuur zichtbaar te kunnen maken en te kunnen gebruiken voor anticiperen op ontwikkelingen.

Selectie uit: Statenvoorstel nr. PS/2012/107

BIJLAGE D – INTERVIEWMETHODEN

In de onderstaande artikelen worden een aantal interviewtechnieken besproken. Uit deze technieken is een keuze gemaakt voor de uiteindelijke manier van interviewen.

Het artikel van Price(2002) ligt de focus op ‘geladderde vragen’. Dit is een manier van vragen stellen op 3 verschillende niveaus.

Het eerste niveau zijn ‘actie vragen’. Dit zijn vragen over acties, deze vragen worden als weinig ingrijpende vragen gezien en worden veel in het begin van het interview gebruikt om contextuele informatie te vinden en de geïnterviewde op het gemak te stellen. ‘Kennis vragen’ zijn vragen die iets ingrijpender zijn omdat de geïnterviewde erachter kan komen dat ze misschien iets niet weten. Het zijn vragen over hoe de geïnterviewde ergens over denkt, wat ze weten of waarom iemand iets op een bepaalde manier deed. Ten slotte zijn er ‘filosofische vragen’, dit zijn vragen over gevoelens, geloof en waarden van de geïnterviewde. Deze vragen zijn het meest ingrijpend om te stellen en het is mogelijk dat deze vragen pas na meerdere interviews gesteld kunnen worden omdat er eerst een basis van vertrouwen nodig is.

Bij deze manier van interviewen wordt naast de standaard recorder een notitieboekje gebruikt om eventuele punten waar misschien (in een later interview) op terug gekomen moet worden op te schrijven.

In het onderzoek van DiCicco-Bloom en Crabtree(2006) worden drie types van interviews onderscheiden in geval van kwalitatief onderzoek. Het meest gebruikt zijn ‘semi-structured’ interviews, dit zijn interviews die op een afgesproken tijd, buiten dagelijkse bezigheden gepland worden. Dergelijke interviews zijn georganiseerd rond een aantal vooraf bepaalde open vragen, waarbij andere vragen opkomen gedurende het gesprek. Deze methode kan gebruikt worden als individueel en groepsinterview. In een gestructureerd interview worden exact dezelfde vragen gesteld aan meerdere personen of personen die een organisatie vertegenwoordigen. Aan elke geïnterviewde worden ook precies dezelfde antwoordopties gegeven. Daarentegen bevat een ongestructureerd interview vele open vragen, die op een ongestructureerde manier worden gesteld. Ongestructureerde interviews kunnen gezien worden als een geleid gesprek, deze methode wordt vaak gezamenlijk met observatie data gebruikt.

In dit onderzoek zal gebruik worden gemaakt van de semi-structured interview methode, omdat de vragen vooraf bepaald zijn maar wanneer er binnen de gesprekken belangrijke onderwerpen naar voren komen daar op ingegaan zal worden. Daarnaast zal er gebruik worden gemaakt van opnames van het gesprek om de interviews te kunnen verwerken. Dit is noodzakelijk omdat de interviews één op één gehouden zullen worden en alles noteren dus onmogelijk is. Verder zal er zoals hierboven besproken gebruik worden gemaakt van notities tijdens het gesprek om belangrijke onderwerpen en vragen te kunnen noteren zodat deze in het gesprek terug kunnen komen, zo hoeft de geïnterviewde niet onderbroken te worden.

BIJLAGE E – LITERATUURSTUDIE INTERORGANISATIONELE GIS

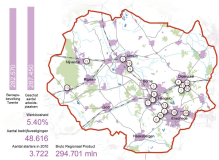
In dit onderzoek zullen een de aspecten van interorganisatiele samenwerking met betrekking tot geografische informatie systemen(GIS) geanalyseerd worden. Om dit te bereiken zijn er uit een aantal gerelateerde artikelen concepten geselecteerd die invloed hebben op de uiteindelijke ontwikkeling van een interorganisatieel GIS. Niet alle hieronder beschreven artikelen zijn uiteindelijk meegenomen.

In het artikel van Sebake en Coetzee(2011) worden de motivatie en barrières voor het opzetten van een interorganisatieel GIS(geographical information system) en het delen van data beoordeeld. Eerst worden deze motivatiefactoren en barrières uiteengezet, waarna ze aan de hand van een case study betreffende adres data organisaties in Zuid Afrika toegepast worden. Motivators zijn onder andere, 'improved data quality', 'high returns on investment' en 'improved user satisfaction'. Barrières aan de andere kant zijn onder andere, 'lack of support from management', 'lack of common data definitions, formats, and models' en 'networking costs'. In dit artikel worden een aantal factoren gegeven die van toepassing zijn bij het vormen van relaties, deze factoren zouden van nut kunnen zijn bij de analyse. Verder kan de case study over Zuid Afrikaanse organisaties als voorbeeld dienen.

In het artikel van Nedovic-Budic en Pinto(1999) wordt een kader gegeven dat effectief management van interorganisatiele GIS activiteiten weergeeft. Dit kader wordt samengesteld door middel van een literatuuronderzoek. In het raamwerk worden onder andere de context en coördinatie van het opzetten van een interorganisatiele GIS samenwerking weergegeven. Hierbij zij de context van de organisatie en de interorganisatiele context van belang. Deze context moet leiden tot motivatie om samenwerking te coördineren. Onder coördinatie vallen de begrippen structuur, proces en beleid. Deze concepten moeten volgens het raamwerk samen leiden tot de uitkomst van het samenwerkingsproces. Dit artikel richt zich precies op de punten van het onderwerp van onderzoek. Concepten en onderwerpen uit dit artikel zijn daarom zeker van toepassing.

In een ander artikel van Nedovic-Budic en Pinto(2001) beschrijven zij de menselijke en organisatorische kant van het opzetten van een interorganisatieel GIS. Hierbij maken zij onderscheid tussen vier gebieden: interorganisatiele interactie en motivatie(hieronder vallen bijvoorbeeld standaardisatie van data en redenen voor interactie), implementatie factoren(bijvoorbeeld financiën en doelstellingen maken), interorganisatiele coördinatie proces(bijvoorbeeld teamwork en onderhandelingen) en voordelen / kosten van GIS coördinatie(z zoals effectiviteit en efficiëntie). Ten slotte noemen zij leiderschap, coördinatie en blijvende financiering als cruciale punten voor het ontwikkelen van een interorganisatieel GIS. Dit artikel zal ook erg van belang zijn bij het analyseren van het vraagstuk gezien het sterk aansluit bij het te onderzoeken onderwerp. Echter is het bij dit artikel van belang te onthouden dat het om studies uit de V.S. gaat en dus niet alles exact op Nederlandse bedrijven van toepassing hoeft te zijn

Tulloch en Harvey(2007) beschrijven 'best practices' in het delen van ruimtelijke data bij lokale overheden. Dit werd gedaan door een aantal case studies te doen in de V.S. Hieruit bepaalden zij een lijst met zeven best practices. Daarnaast wordt geanalyseerd wat tegenstrijdigheden binnen de best practices zijn en welke mogelijkheden en problemen er voor kunnen komen binnen groepen waarin data gedeeld wordt. De best practices worden uitgebreid uitgelegd in het artikel, maar zijn onder andere, 'geld vragen voor data kan meer kosten dan je denkt', 'soms draait het om wie je kent' en 'houdingen kunnen verschillen'. In dit artikel zijn aardige voorbeelden te vinden, maar er moet opgelet worden dat het cultuurverschil tussen de V.S. en

Nederland kan zorgen dat sommige 'best practices' wellicht niet in Nederland van toepassing zijn. De theorie uit dit artikel is wellicht niet in te passen in de analyse omdat het een bepaalde houding voorschrijft en een minder analyserend karakter heeft.

Ten slotte schrijven Nedovic-Budic en Pinto (1999) ook over kwesties en perspectieven van interorganisationale GIS. Er worden een aantal kwesties genoemd die invloed hebben op gebruik en ontwikkeling van geografische informatie systemen. Dit zijn motivatie voor delen, coördinatieproces, organisationele factoren, standaardisatie, kosten van coördinatie en mechanismen voor delen van GIS. Voor de verschillende kwesties worden voorbeelden en factoren die de kwesties beïnvloeden genoemd. Dit artikel biedt verdere inzichten in het samenwerkingsproces en invloeden op dat proces en is daarom van belang voor het onderzoek.

BIJLAGE F –LITERATUURSTUDIE COÖPERATIE EN DATA DELEN

Er zal in dit onderzoek ook bekeken worden naar een coöperatie strategie voor de Stichting Twente Index om aan te gaan met de provincie Overijssel. Er wordt hierbij ook ingegaan op theorie over het delen van informatie door overheden. Er is informatie uit wetenschappelijke boeken en artikelen gezocht, die zullen hier beschreven worden. Vervolgens wordt uit de meest toepasselijke concepten meegenomen in het onderzoek

Hasenfeld (2007) beschrijft een aantal methoden om op een coöperatieve manier afspraken te maken tussen organisaties. In dit boek wordt coöperatie beschreven als: bereidheid van een organisatie om een andere organisatie uit de taakomgeving te voorzien van middelen die nodig zijn, waardoor onzekerheid over het verkrijgen van deze middelen daalt. Er worden drie vormen onderscheiden, contracten, coalities en coöptatie. Het hoofdstuk betreffende organisationele relaties is erg toepasselijk voor het onderzoek.

In het artikel van Nielsen (1988) worden vier methoden van coöperatie gegeven: pool (verenigen), exchange, de-escalate en contingency. De pool strategie zorgt voor minder dubbel werk en overtoolligheid. In geval van exchange strategie splitsen organisaties taken in een productieproces. Organisaties dus niet langer beide een heel product maken, maar een aantal onderdelen ervan. De-escalate is een strategie waarbij competitie richting elkaar verminderd wat vervolgens het welvaren van beide verhoogd. Contingency strategie is het gebruik van een bepaalde strategie, met de mogelijkheid deze in de toekomst aan te passen. Vaak worden hierbij meerdere coöperatiestrategieën tegelijk gebruikt. In het artikel worden deze manieren van coöperatie geëvalueerd en vergeleken aan de hand van cases en situaties. De eerste twee opties zijn voor dit onderzoek wellicht van toepassing.

In Loenen, Zevenbergen, Giff en Cromptvoets (2007) wordt een rapport gegeven van het open toegankelijkheidsbeleid voor geo-informatie in Nederland. Er wordt in het rapport onder andere geschreven dat er in Nederland veel verschillende toegankelijkheidsarrangementen en bekostigingsbeleid bestaan. Daarnaast zal toegankelijkheid vrijer zijn als financiering uit overheidsgelden bestaat, dan wanneer financiering uit verkoop van de informatie gehaald moet worden. Tenslotte gaf het onderzoek aan dat gebruikers van de informatie consistentie in toegankelijkheidsbeleid waarderen en verschillen kunnen leiden tot beperkt gebruik van data. Deze informatie kan van toepassing zijn in onderhandelingen met de provincie.

In het artikel van Zeeuw, Bregt, Jong, Cromptvoets en Wien (2006) worden kansen en bedreigingen van beschikbaar stellen van informatie in Nederland geïnventariseerd. Er wordt gesteld dat de grootste dreiging onvoldoende kwaliteitswaarborging is. Daarnaast het gebruik van data voor ongewenst toepassingen. Kansen zijn er voor creatief potentieel en ontstaan van nieuwe toepassingen vanuit de internet community. Daarnaast kunnen bedrijven die geodiensten leveren hun diensten uitbreiden. Er wordt geconcludeerd dat vrij beschikbaar stellen van data is aan te bevelen en er een algemeen beleid voor te ontwikkelen. Verder zouden algemene gebruiksvoorwaarden opgesteld moeten worden voor controle over gebruik, ontwikkeling en kwaliteitsbehoud. De conclusie is interessant voor de stichting Twente Index omdat aangegeven wordt dat vrijgeven van overheids(geo)informatie aanbevolen wordt.

BIJLAGE G – INSPIRE DIRECTIVE

(Uit Europese Commissie, z.d.)

What is the INSPIRE Directive?

The INSPIRE directive came into force on 15 May 2007 and will be implemented in various stages, with full implementation required by 2019.

The INSPIRE directive aims to create a European Union (EU) spatial data infrastructure. This will enable the sharing of environmental spatial information among public sector organisations and better facilitate public access to spatial information across Europe.

A European Spatial Data Infrastructure will assist in policy-making across boundaries. Therefore the spatial information considered under the directive is extensive and includes a great variety of topical and technical themes.

INSPIRE is based on a number of common principles:

- Data should be collected only once and kept where it can be maintained most effectively.
- It should be possible to combine seamless spatial information from different sources across Europe and share it with many users and applications.
- It should be possible for information collected at one level/scale to be shared with all levels/scales; detailed for thorough investigations, general for strategic purposes.
- Geographic information needed for good governance at all levels should be readily and transparently available.
- Easy to find what geographic information is available, how it can be used to meet a particular need, and under which conditions it can be acquired and used.

Selectie van artikelen uit de INSPIRE Richtlijnen(Uit Europese Commissie, 2007)

Uit artikel 3:

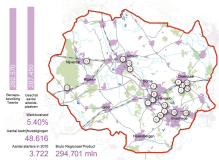
9. „overheidsinstantie“:

- a) een regering of een andere bestuurlijke overheid, met inbegrip van openbare adviesorganen, op nationaal, regionaal of lokaal niveau;
- b) een natuurlijke of rechtspersoon die openbare bestuursfuncties naar nationaal recht uitoefent, met inbegrip van specifieke taken, activiteiten of diensten met betrekking tot het milieu; en
- c) een natuurlijke of rechtspersoon die onder toezicht van een orgaan of persoon als bedoeld onder a) of b) belast is met openbare verantwoordelijkheden of functies of openbare diensten op milieugebied verleent.

Uit artikel 11

1. De lidstaten dragen zorg voor de oprichting en exploitatie van een netwerk van de volgende diensten met betrekking tot de verzamelingen ruimtelijke gegevens en de diensten met betrekking tot ruimtelijke gegevens waarvoor overeenkomstig deze richtlijn metagegevens zijn opgesteld:

- a) zoekdiensten, die het mogelijk maken verzamelingen ruimtelijke gegevens en diensten met betrekking tot ruimtelijke gegevens op te zoeken op basis van de inhoud van de overeenkomstige metagegevens, en de inhoud van de metagegevens weer te geven;
- b) raadpleegdiensten, die het minstens mogelijk maken raadpleegbare verzamelingen ruimtelijke gegevens weer te geven, in deze verzamelingen te navigeren, in of uit te

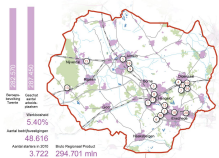
zoomen, panoramisch of met overlays weer te geven en om de verklaring van de informatie en de relevantie van de metagegevens weer te geven;

Uit Artikel 14:

1. De lidstaten zorgen ervoor dat het publiek kosteloos gebruik kan maken van de in artikel 11, lid 1, onder a) en b), vermelde diensten:
2. In afwijking van lid 1 mogen de lidstaten een openbare autoriteit die een in artikel 11, lid 1, onder b), bedoelde dienst levert, toestaan vergoedingen in rekening te brengen indien die vergoedingen ervoor zorgen dat de verzamelingen ruimtelijke gegevens en de overeenkomstige diensten met betrekking tot gegevens in stand worden gehouden, met name ingeval van zeer grote hoeveelheden realtimegegevens.

Uit Artikel 17

1. Elke lidstaat stelt maatregelen vast voor het uitwisselen van verzamelingen ruimtelijke gegevens en diensten met betrekking tot ruimtelijke gegevens tussen zijn overheidsinstanties als bedoeld in artikel 3, punt 9, onder a) en b). Deze maatregelen stellen die overheidsinstanties in staat om toegang te verkrijgen tot verzamelingen ruimtelijke gegevens en diensten met betrekking tot ruimtelijke gegevens en om deze verzamelingen en diensten uit te wisselen en te gebruiken voor overheidstaken die van invloed kunnen zijn op het milieu.
2. De in lid 1 vermelde maatregelen moeten voorkomen dat praktische belemmeringen, die zich voordoen op de plaats van gebruik, worden geschapen voor de uitwisseling van verzamelingen ruimtelijke gegevens en diensten.
3. De lidstaten kunnen overheidsdiensten die verzamelingen ruimtelijke gegevens en diensten met betrekking tot ruimtelijke gegevens verstrekken, toestaan om een vergunning en/of vergoeding te verlangen van de overheidsdiensten of instellingen en instanties van de Gemeenschap die deze verzamelingen ruimtelijke gegevens en diensten met betrekking tot ruimtelijke gegevens gebruiken. Dergelijke vergoedingen en vergunningen moeten ten volle verenigbaar zijn met de algemene doelstelling om de uitwisseling van verzamelingen ruimtelijke gegevens tussen overheidsdiensten te vergemakkelijken. Indien een vergoeding wordt verlangd, blijft deze beperkt tot het minimum dat nodig is om de noodzakelijke kwaliteit en beschikbaarheid van verzamelingen ruimtelijke gegevens en diensten met betrekking tot ruimtelijke gegevens te garanderen, vermeerderd met een redelijk rendement op de investering, in voorkomend geval met inachtneming van de vereisten inzake zelffinanciering van de overheidsdiensten die verzamelingen ruimtelijke gegevens en diensten met betrekking tot ruimtelijke gegevens verstrekken. In geen geval wordt betaling verlangd voor door lidstaten aan instellingen en instanties van de Gemeenschap verstrekte verzamelingen ruimtelijke gegevens en diensten met betrekking tot ruimtelijke gegevens die zij nodig hebben ter vervulling van hun verplichtingen met betrekking tot verslaglegging krachtens de Gemeenschapswetgeving inzake het milieu.

BIJLAGE H – INTERVIEWVRAGEN

De vragen van het onderzoek onder de partners zullen betrekking hebben op het model en op competenties van deze partijen.

Vraag 1: Wat is uw betrokkenheid bij economische monitoring in de regio?

Vraag 2: Wat is het belang van het bestaan van de Twente Index?

Wie/welke groepen maken er gebruik van de Twente Index?

Vraag 3: Welke bijdrage aan de totstandkoming van de Twente Index levert uw organisatie?

Deelvragen:

Organisationele context

Welke faciliteiten zijn er beschikbaar voor werk aan monitoring(zoals kantoorruimte, dataverwerking programma's)?

Hoeveel personeel heeft uw organisatie beschikbaar voor werk aan monitoring(in FTE)?

Hoeveel personen hiervan werken aan de Twente Index(in FTE)?

Levert uw organisatie ook data?

Kan uw organisatie zich in de toekomst nog inzetten en middelen leveren?

Financiering

Levert uw organisatie een financiële bijdrage aan de Stichting Twente Index?

Zo ja, welke financiële bijdrage levert uw organisatie?

Zo niet, waarom niet?

Vraag 4: Hoe ziet u de toekomst van de Twente Index?

Deelvragen:

Is uw organisatie bereid om mee te blijven werken aan de Twente Index?

Is uw organisatie bereid om de Twente Index in de toekomst (deels) te financieren?

Ziet u andere mogelijkheden om de Twente Index te financieren?

Ziet u mogelijkheden in het afstemmen of integreren van de Twente Index met de 'Staat van Overijssel'?

Is uw organisatie bereid om leiding te nemen in het publiceren en analyseren van de data?

Zijn er (in de toekomst) herstructureringen binnen de organisatie?

Vraag 5: Hebben de standaardisatie richtlijnen vanuit Geonovum invloed op de ontwikkeling van monitors?

Hebben deze richtlijnen invloed op de ontwikkeling van economische monitors, met name het delen van data tussen overheidsorganisaties?

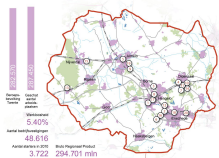
Vraag 6: Bent u bekend met andere manieren van economische monitoring in Twente?

Motivatie

De volgende stellingen zullen in vijfpuntschaal beantwoordt worden (Zeer oneens tot zeer eens)

Deze organisatie werkt mee aan de Twente Index om relaties met andere organisaties te onderhouden.

Deze organisatie werkt mee aan de Twente Index uit plichtsgevoel.

Deze organisatie werkt mee aan de Twente Index omdat het minder kost dan wanneer de organisatie de data zelf zou moeten verzamelen en analyseren.

Deze organisatie werkt mee aan de Twente Index om beschikbaarheid en kwaliteit van data te verhogen.

Deze organisatie werkt mee aan de Twente Index omdat (een gedeelte van) de verzamelde data belangrijk voor de organisatie is.

Deze organisatie werkt mee aan de Twente Index omdat (een gedeelte van) de verzamelde data belangrijk is voor de ontwikkeling van de regio.

Vraag 7: Heeft uw organisatie nog andere redenen om mee te werken aan de Twente Index?

Vraag 8: Op welke manieren wordt vanuit de stuurgroep aanleiding gegeven om de doelen van de stichting te behalen?

Vraag 9: Verloopt communicatie tussen de stuurgroep/werkgroep/uitvoering zonder problemen?

Partnerspecifieke Interviewvragen

Provincie Overijssel

Wat kunt u vertellen over de vernieuwde provinciebrede 'Staat van Overijssel'?

Zal de vernieuwde Staat van Overijssel ook gegevens specifiek voor Twente gaan verzamelen?

Welke indicatoren zullen in de vernieuwde Staat van Overijssel voorkomen betreft regio Twente?

In hoeverre zal in de Staat van Overijssel een analyse gemaakt worden van de data betreffende de regio's?

In het statenvoorstel wordt Stichting Twente Index genoemd als partner voor ontwikkeling van de Staat van Overijssel. Hoe ziet deze samenwerking er volgens u uit?

Bestaat er een mogelijkheid om de Twente Index te integreren of af te stemmen in de Staat van Overijssel?

Is de Staat van Overijssel bereid data te delen, is dit verplicht tussen overheidsinstellingen?

Ziet u mogelijkheden om een contract af te sluiten waarbij data gedeeld wordt?

Welke voorwaarden zouden er gesteld worden in een eventuele overeenkomst?

Saxion

Vraag: Op welke manier wordt data verzamelend en geanalyseerd?

Consensus over Data

Deelvragen:

Bestaan er regels betreffende de data die geïnventariseerd wordt, zoals kwaliteit van bronnen en manier van inzamelen?

Op welke manier wordt de database ontworpen?

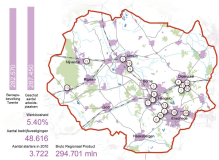
Vraag: Op welke manier wordt de ontwikkeling van de Twente Index gecoördineerd?

Coördinatie van Samenwerking

Deelvragen:

Hoeveel personen werken in de stuurgroep, de werkgroep en de uitvoerende groep?

Is er een gezamenlijke ruimte waar er aan de Twente Index gewerkt wordt?

Verloopt communicatie binnen tussen de verschillende medewerkers zonder problemen?

Vraag: Wat kost het om de data te analyseren en de Index te publiceren?

Deelvragen:

Wat zijn de uiteindelijke kosten qua geld, tijd en personeel(FTE)?

Hoe wordt de Twente Index gedistribueerd?

Regio Twente

Vraag: Op welk schaalniveau zouden de indicatoren het beste verwerkt kunnen worden?

Vraag: Zou het eventuele verdwijnen van de WGR+(o.a. ov-taak en taken economische zaken) invloed hebben op de steun die de Regio Twente aan de Twente Index kan bieden?

Kamer van Koophandel

Gezien de herstructureringen bij de kamer van koophandel. Is er nog zekerheid dat de KvK steun kan blijven bieden aan de Stichting Twente Index?

Gemeente Hengelo - Bert Hofstede

Vraag: Er is sprake van de mogelijk opzet van een kennisbureau. Kunt u hier iets meer over vertellen?

Deelvragen:

Wat is het doel van dit kennisbureau?

Welke partijen zullen meewerken aan dit kennisbureau?

Zal dit kennisbureau zich bezig gaan houden met monitoring?

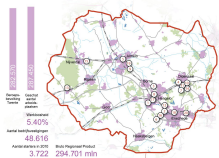
In hoeverre zal dit bureau geografische/economische data gaan verzamelen?

In het geval dat er data verzameld zal worden, wordt deze data mogelijk gedeeld met andere organisaties of zou er bereidheid zijn deze data te delen?

Innovatieplatform Twente

Vraag: Kunt u iets meer vertellen over de komende veranderingen voor het IPT, Kennispark en het komende Strategy Board?

Wat zijn de implicaties van deze veranderingen voor medewerking van het IPT aan de Twente Index?

BIJLAGE I – INTERVIEW RESULTATEN

In deze bijlage zijn de uitwerkingen van de interviews te vinden. Deze zijn per organisatie ingedeeld.

Regio Twente

Hendrik Haaksema – *Beleidsadviseur Economische Zaken*

Albert Groen – *Beleidsadviseur Vrije Tijd*

Datum interview: 11 juni 2012

Hendrik Haaksema is door de economische zaken portefeuille betrokken bij de Twente Index. Hij denkt mee over de thema's in de index en doet voorbereidend werk voor Pieter van Zwanenburg.

Albert Groen is betrokken bij de Twente Toerisme monitor en heeft meegewerkt aan het project monitoring Regio Twente. Helpt mee aan het op orde krijgen van interne monitoring en samenwerking met de buitenwereld.

Belang

De heer Groen merkt op dat het feit dat de Twente Index bestaat het belang aangeeft. Waarin een vrij breed overzicht gegeven wordt van de stand van zaken in Twente en daarmee een hulpmiddel kan zijn om beleid af te stemmen door de verschillende partners op grond van dezelfde data. Daarnaast geeft het iets aan over het samenwerkingsproces. De heer Haaksema geeft het belang aan om dit samen te doen met andere partijen. Waarbij je samen een product maakt en samen dezelfde uitgangspunten hebt. Voor beleid en de doelen die je jezelf stelt.

Gebruikers

Volgens de heer Haaksema zijn de gebruikers de partners die de index maken. Het gebruik is te weinig bij Regio Twente, maar het is goed om de Index te hebben. Het moet terugkomen in de dagelijkse besluiten, alles moet eigenlijk gebaseerd zijn op feiten. Vorm zou misschien dynamischer moeten zijn. De heer Groen zegt dat er geen zicht is op wie welke data precies gebruikt. Daadwerkelijke gebruik van Twente Index binnen andere monitors is ook onduidelijk.

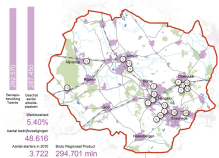
Bijdrage/Werkzaamheden

De bijdrage van Regio Twente is €15.000,- per jaar. De heer Haaksema is betrokken in de werkgroep, dit kost zo'n 20 uur per jaar. Pieter van Zwanenburg is werkzaam in stuurgroep, zo'n zes uur per jaar. Totaal met extra uren één werkweek per jaar. Structuur is meer organisch, geen kantoor o.i.d. Regio Twente levert weinig data, soms vanuit de Arbeidsmarkt Monitor en de GGD.

Toekomstige bereidheid om mee te werken

Toekomstige inzet van de Regio Twente is volgens de heer Haaksema o.a. afhankelijk van hoe het project monitoring Regio Twente ontwikkelt. Regio Twente wil blijven meewerken, maar als de situatie veranderd zal dit opnieuw bekeken worden. De provincie is nu gestopt, van de KvK is de situatie onzeker. Als je kijkt naar de inhoud is bijvoorbeeld voor innovatie heel belangrijk dat er een goede monitor is, omdat je wilt weten of dit iets oplevert. De vraag is in welke vorm, maar het moet sowieso gebeuren.

De heer Groen benoemt dat wanneer andere partners stoppen, het moeilijk wordt om mee te doen. Geld speelt bij iedere partner nu een rol. De drive was om een goede data set te realiseren, deze moet verbeteren zodat die meer dan nu gebruikt kan worden. Een statisch document zal snel verouderd. De kwaliteit zal afhangen van hoe groot het enthousiasme is om er tijd en geld in te steken. Het is aardig dat verschillende monitors toch worden samengebundeld als een

document. Het kan ook via internet, maar ook samen met de partners. Het zou waardevol zijn als het blijft bestaan.

WGR+ ontwikkelingen invloed

De heer Haaksema zegt dat er vrijwillige samenwerking is met gemeente, meer dan volgens wet verplicht is. Veranderingen in de WGR+ zullen voor economische zaken dus weinig uitmaken. Voor mobiliteit zal de invloed wel groot zijn.

Samenwerking met Overijssel

De heer Groen noemt dat het onlogisch is om dingen dubbel te doen, als voldoende op Twente schaal afgelezen wordt vanuit data van de Provincie. Mogelijk de Twente Index blijven handhaven en link leggen met de 'Staat van Overijssel'. Zij verzamelen data en wij ontwikkelen een site waar data kunnen neerzetten. Het is een bestuurlijke discussie hoe dit vormgegeven moet worden. De heer Haaksema noemt dat de Provincie de bijdrage stopt, dus het is de vraag of de Provincie data op Twents niveau wil verzamelen. Inhoudelijk is woon en werkverkeer voornamelijk op Twente schaal. Voor beleidsmakers is het van belang hoe cijfers op Twentse schaal zijn.

Leiding in analyse en publicatie.

Volgens de heer Groen moet eerst gekeken worden hoe samenwerking verder zal gaan. Of al de huidige thema's er ingehouden en geanalyseerd worden. De heer Haaksema noemt dat wellicht de huidige projectleider nog vervangen kan worden. De netwerkstad werkt aan het kennisbureau, mogelijk dat zij mee willen werken. De heer Groen merkt op dat het niet alleen om vergaren van data maar ook analyse gaat. Binnen drie grote steden vooral mensenkracht, ambitie om het Twentebreed aan te bieden.

Standaardisatie richtlijnen

Deze zijn volgens de heer Groen vooralsnog niet van toepassing, hebben meer betrekking op geo-data.

Andere monitors.

Volgens de heer Groen is er veel data beschikbaar. Statline heeft bijvoorbeeld sectoren analyse, niet alleen cijfers maar ook commentaar en analyse. Of onzeeconomie.nu met dashboard presentatie. Het zou mooi zijn om dit op Twentse schaal te kunnen doen. Volgens de heer Haaksema zijn er wel af en toe onderzoeken vanuit Provincie en Staat van Overijssel. Soms zijn ze online, zodat het telkens bekeken kan worden met recente data.

Stuurgroep

De heer Haaksema verteld dat de stuurgroep besluiten neemt over budget en de jaarlijkse presentatie wordt voorbereid. Discussie over voorstellen die gedaan worden, ze willen ontwikkeling richting geven. Er is voorbereiding hierop vanuit de werkgroep.

Communicatie:

Kan beter volgens de heer Haaksema. Stukken zijn laat beschikbaar, dus het is moeilijk om bestuurder te adviseren. Ambtelijk positie nodig om bestuurder duidelijk te organiseren.

Schaalniveau van indicatoren

De heer Groen benoemt dat gemeentes graag lokale cijfers willen. Dan kan regionaal ook gecreëerd worden. Twente is toch een erkende autoriteit, het zit in de cultuur, er zijn altijd grensregio's waar dit onduidelijk is, maar het Twentse gevoel bestaat. De heer Haaksema noemt dat qua beleving Twente een afgebakend gebied is, woon werk verkeer vind binnen Twente plaats.

Financiering

Volgens de heer Haaksema is cultuur in Silicon Valley heel anders. Er is meer focus op innovatie, daar zijn bedrijven misschien geïnteresseerd in investeren. De heer Groen noemt dat een

verdienmodel, zoals reclame of websitereclame, weinig mogelijkheden heeft in deze tijd. Er moet een goed product gemaakt worden, bedrijven hebben zelf ook informatie. Ze zijn niet afhankelijk van de Twente Index. De heer Haaksema noemt dat het er vanaf hangt in hoeverre het bij bedrijfsactiviteit past.

Kosten

Huidige constructie lijkt prima te werken. Samen bekijken hoe verder, maar hoe en tegen welke kosten. Huidige budget is niet groot. Moet denken in kwaliteitsverbetering. Wat moet het product worden waar we naartoe gaan werken, niet duidelijk wat men wil. De index moet verbeterd worden, flexibeler en interactiever, maar hoe is onduidelijk.

Kamer van Koophandel

Jaap Jansen - Onderzoeker bij Kamer van Koophandel.

Datum interview: 15 juni 2012

De heer Jansen verzorgt het leveren van cijfers en data aan de Twente Index namens de Kamer van Koophandel.

Belang

Het is een manier om beslissingen te ondersteunen voor beleidsmakers. Het biedt een overzicht van de economische situatie in Twente.

Gebruik

Dat is lastig te zeggen, het is de vraag of de index uiteindelijk wel echt gebruikt wordt door beleidsmakers. De Kamer van Koophandel gebruikt de gegevens niet. De Kamer heeft eigen gegevens beschikbaar. Het is de vraag of de Twente Index wel van belang is als deze zo weinig gebruikt wordt.

Bijdrage

De Kamer van Koophandel draagt €15.000,- bij, net als de andere partners. Daarnaast levert de Kamer ook data, denk aan de COEN (Conjunctuurenquête Nederland). Ton ten Vergert zit in de werkgroep en de heer Jansen levert de data, dit is ongeveer 1 à 2 dagen werk in totaal per jaar. Er is een systeem beschikbaar waarin de data wordt opgeslagen. De gegevens die gevraagd worden vanuit Twente Index worden hieruit opgevraagd.

Andere monitors

Regio Zwolle Index, zal een monitor worden voor de Regio Zwolle, ook gebaseerd op de Silicon Valley Index. Staat van Deventer is een monitor voor de stad Deventer

Communicatie

Krijgt hier weinig van mee omdat alleen data geleverd wordt.

Toekomst

Er liggen misschien meer mogelijkheden in meewerking van studenten in de analyse. Misschien als opdrachten of afstudeerprojecten. Het is mogelijk een idee om de Rabobank om steun te vragen. De Rabobank is namelijk één van de initiatiefnemers bij de Regio Zwolle Index, dus wellicht wil de Rabobank hier ook betrokken zijn bij monitoring.

Herstrukturierung

Over ongeveer twee weken zal hier uitsluitsel over zijn. Dan is er meer bekend over de situatie. Het is nog de vraag of er ruimte overblijft om de Twente Index te blijven steunen. Inzet de Kamer van Koophandel wil wel, maar of dit mogelijk is is nog onzeker. Financiering is ook onzeker, dit hangt af van het takenpakket en de budgetten voor regionale economie.

Leiding in Uitvoering

Of de Kamer leiding kan nemen in uitvoering van analyse en publicatie is ook onzeker.

Datum interview: 4 juli 2012

Belang

Gebruik

Inzet

Stuurgroep

Er is geen extra motivatie nodig vanuit de stuurgroep. Er wordt nog graag meegewerkt aan de Twente Index. De Regiocommissie accepteert de opdracht, het is een projectrealisatie. De communicatie tussen de groepen verloopt verder goed.

Toekomst

Ziet een toekomst in interactie met de Staat van Overijssel. Onder andere omdat hier het budget wel toereikend is. Met de kernpunten digitaal, flexibel en kwartaal rapporten. Het is belangrijk een flexibel bestand te hebben, waar regio's relevante onderdelen uit kunnen halen. Elk kwartaal een analyse is misschien voor sommige indicatoren niet haalbaar. Verder zouden er wellicht applicaties(apps) ontwikkeld kunnen worden om de data en analyses makkelijk beschikbaar te maken. Bijvoorbeeld door een wedstrijd op te zetten waaraan studenten mee kunnen doen.

Herstrukturierungen KvK

Het aantal werknemers zal terugnemen na de digitalisering en door natuurlijk verloop. Maar qua menskracht zal er genoeg overblijven om de Twente Index te blijven steunen. Echter is de inzet van financiële middelen na 2013 nog geheel onzeker, Twente Index staat op de agenda maar hier moeten nog besluiten over genomen worden.

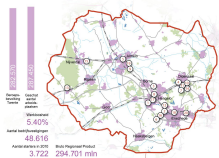
Saxion

Irene Sijgers – Projectleider Twente Index

Datum interview: 11 juni 2012

Belang

Het doel is om beleidsmakers een totaaloverzicht te bieden. Er zijn veel onderzoeken en analyses, maar alleen Twente Index biedt een totaaloverzicht en kan samenhang met andere data duiden. De Twente Index duidt de samenhang en geeft analyses. Er zijn wel meer monitors die dat kunnen.

Gebruik

Alle beleidsmakers(gemeentes) ontvangen de Twente Index. De vraag is wie het ook echt gebruikt. Saxion maakt geen gebruik van de index. De index wordt jaarlijks naar 350 mensen verspreid, alle partners en iedereen die bij de presentatie komt ontvangen de index. Er is geen zicht op of vestigingskandidaten, dat zij de Index gebruiken, is mogelijk maar is moeilijk te meten.

Bijdrage van Saxion

De stichting Twente Index heeft geen mensen in dienst. Saxion krijgt opdracht vanuit de stichting om voor de inhoud te zorgen; verzamelen en analyseren van data en samenvatten. Er wordt gebruik gemaakt van bestaande faciliteiten van Saxion. Vier personen zijn inhoudelijk betrokken, in totaal 330 uur per jaar. 170 uur voor verzamelen van indicatoren, 160 uur voor analyseren en samenvatten. Saxion levert ook data, welke data varieert per jaar.

Financiële Bijdrage

Saxion draagt net als de andere partners €15000,- bij. Dit jaar zijn er vijf partners, omdat de provincie is afgefallen. Het is de vraag of volgend jaar Saxion nog een zal bijdrage leveren. Het gaat de richting op dat degene die de Index gebruiken er ook voor moeten betalen(Dit is niet zeker).

Het is de vraag of dezelfde partners blijven en dezelfde bijdrage leveren. Dit ligt anders voor Regio Twente: zij zijn vertegenwoordigers van degene die de Twente Index gebruiken. Het is onwaarschijnlijk dat bedrijven iets bij willen dragen door de huidige economische situatie.

Kosten

Begroting van €75.000,-. Opmaak €9.500,-. Publicatie totaal(incl. tekst controles) €24.000,-. Analyse €35.000,-. Communicatie(website, bijeenkomstcongres) €2.500,-. Projectmanagement €12.000,-. Administratie en Financiën €3.500,-. De €20.000,- voor data van CBS komt uit eigen vermogen. Totaal: €75.000,- tot €90.000,- nodig voor publicatie van de Twente Index.

Bezuinigen kan op strakkere planning, zoals minder kosten bij correcties. Minder indexen drukken, vorig jaar 1500 nu 1.000. Scheelt apart niet veel, samen toch wel wat. Er worden eigenlijk meer uren gemaakt dan ervoor staan.

Data

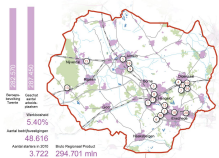
Innovatiedata van CBS zal niet langer uitgesplitst zijn naar regio. Dit zal gekocht moeten worden van het CBS uit eigen vermogen van de Stichting, voor ongeveer €20.000,-. Om effect te meten van initiatieven als IPT, waar ook de andere partijen bij betrokken zijn.

Manier van verzamelen en analyses.

Het is bekend welke instanties wanneer data opleveren. Alle data is rond 15 juni bekend. Dan volgt analyse: welke data relevant is, data anders ordenen om uit te lichten wat belangrijk is of om een beter beeld te scheppen. Het is bekend dat bronnen betrouwbaar zijn bij dataverzamelaars en of data op verantwoorde manier tot stand zijn gekomen. Er zijn samenvatting van data in Excel en bestanden van de teksten die bij plaatjes horen. Een bureau wordt ingeschakeld om voor de opmaak te zorgen, opmaak wordt dus uitbesteed. Het is geen optie om studenten dit te laten doen: kost tijd en moeite om studenten te begeleiden. Afspraken met bureau geeft mogelijk om aan te spreken. Studenten hebben andere prioriteiten en tijdsdruk in ligt augustus, dit past niet binnen tijden van studenten.

Andere monitors

De Twente Index is binnen Nederland uniek. Het is moeilijk in te schatten of ambtenaren van online index gebruik zouden maken. Een boekje is nog eens na te bladeren, op het web zoek je toch anders. Het is wel waarschijnlijk dat de Index naar web verschuift. Maar de functie van de Index blijft als hulpmiddel om beslissingen te maken.

Communicatie

Is goed, kan digitaal gaan. Er zijn gesprekken met stuurgroep. Financiële administratie wordt gedaan door UT. Er is contact met degene die voor data zorgen, met degene die foto's maken, die interviews doet. Voorstellen komen altijd vanuit Saxion en worden teruggekoppeld met leden van de werkgroep. De werkgroep denkt mee. Basis ligt bij Saxion (Paul Bijleveld en Irene Sijgers). Er is geen verplichting elke stap terug te koppelen. De stuurgroep maakt wel formeel de beslissingen, zoals akkoord geven voor het laten drukken van de Index. De stuurgroep bestaat uit zes personen. De werkgroep ook uit zes: (KvK 1, UT 1, IPT 1, Regio Twente 1, Saxion 2) Er zijn een paar vergaderingen per jaar, maar dit is wel goed genoeg.

Stimulans uit stuurgroep

Het doel is om het boekje klaar te hebben. Hier is geen aparte motivatie nodig omdat de klus uit eigen beweging aanvaard wordt. Het is belangrijk of het werk en de inhoud je ligt en of samenwerking met de anderen goed gaat. Het is een netwerk, met hele intensieve samenwerking binnen Saxion. Dit is de vijfde keer, dus onderlinge taken zijn inmiddels bekend.

Motivatie Saxion

Saxion heeft een bewuste rol in de regio en heeft daarom geholpen met opstarten. Saxion is zicht bewust van haar rol in de regio en is sinds de start van de Twente Index betrokken. Saxion heeft zelf ander belang bij informatie. Op het moment dat data verzameld wordt heb je de kennis ook. Dingen die echt nodig zijn voor bedrijfsvoering worden zelf verzameld, Saxion is dus niet afhankelijk van de Index.

Toekomst

Herstructurering bij Saxion is geen sprake van, in elk geval niet met invloed op de Twente Index. Er is geen duidelijkheid wat er na dit jaar gebeurt. Wel waarschijnlijk dat het op een andere manier georganiseerd gaat worden en dat het niet meer bij Saxion zal liggen, in elk geval niet meer onder leiding van Paul Bijleveld. Het eerste gesprek over samenwerking met Staat van Overijssel is geweest en er komt een vervolggesprek. Men wil de index wel behouden maar de vraag wie dat moet financieren en anderen zullen hem gaan maken. Degene die het echt gebruiken moeten een andere rol gaan aannemen. Mensen die analyse kunnen maken (onderzoekers), zitten bij Saxion en UT. Het is belangrijk korte lijnen tussen projectleider en uitvoering te hebben. Er is iemand nodig die de kar gaat trekken na dit jaar, inhoudelijk en de financiën. Online gaan is grote investering en info up to date houden maakt hele andere organisatie. Binnen nu en 1 november is een beslissing nodig.

Paul Bijleveld - Inhoudelijk Coördinator Twente Index

Datum interview: 18 juni 2012

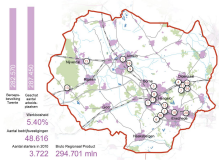
De heer Bijleveld maakt de Twente Index samen met een team van mensen. Houdt zich voornamelijk bezig met analyse, teksten en correcties. Er zijn 3 correctierondes.

Belang

De Twente Index is een instrument voor beleidsvoorbereiding waar iedereen het over eens is. Het moet dienen als start voor discussie, een onafhankelijk basisdocument. Het zorgt voor benchmarking van Twente met Nederland en andere regio's.

Gebruik

De hoop was op breed publiek, daarom de eenvoudige bewoordingen in de Index. Maar nu voornamelijk gericht op beleidsmakers, bedrijfsleven, ondernemers en studenten. Het wordt zeker gebruikt door consultants en studenten. Maar het aantal is moeilijk te zeggen.

Op het Saxion maken afstudeerders soms gebruik van de Index en in colleges(honours programma) wordt er gebruik van gemaakt.

Bijdrage

Het Saxion combineert en verzamelde de bestaande data en maakt er een analyse en uiteindelijk een boekje van. Het Saxion levert ook data.

Andere monitoring

De heer Bijleveld noemt dat hij meewerkt aan de Stedendriehoek Index.

Stuurgroep

De stuurgroep is heeft meer een richtinggevende dan leidinggevende functie. Ze sturen het proces en maken uiteindelijke beslissingen. Maar bijvoorbeeld indicatoren uitzoeken bij een thema bepalen is de uitvoering redelijk vrij in.

Communicatie

Verloopt goed, maar er is een lastige positie van de werkgroep. De werkgroep heeft twee doelen gekregen. De eerste was als klankbord, om mee te denken over thema's en indicatoren en dergelijke. Nu de overheid meedoet moeten bestuurders voorbereid worden. In het geval van overheid moeten ambtenaren namelijk de bestuurders voorbereiden.

Toekomst

Er zijn eigenlijk drie opties, afstemmen met Strategy Board(bestuurlijke groep van IPT en Kennispark). Gevolg hiervan zal zijn dat Twente Index meer een Innovatie Index wordt. Afstemmen met de Netwerksteden(Kennisbureau), zou waarschijnlijk betekenen dat de Twente Index een bredere monitor zou worden(met indicatoren voor milieu, verkeer en dergelijke) of met de Provincie. Online gaan is een realistische optie, de kosten waren ongeveer €12.000,- voor de Stedendriehoek Index. Daarnaast kan een online index de publicatiekosten drukken

Steun

Er zal niet meer aan inhoud en publicatie worden gewerkt. Er zal nog wel financiële steun zijn, maar dit hangt er ook vanaf of de andere partners blijven. *Het lectoraat financiert niet, maar voert uit. Saxion is bereid tot medefinanciering afhankelijk van de nieuwe opzet.*

Andere manieren financiering

Reclame in de Index kan, maar sponsoring is lastig te vinden, wat ook weer ook tijd en moeite kost.

Samenwerking Provincie/Staat van Overijssel

Ja, dit is mogelijk maar er is wel risico dat Twente Index gegevens moet aannemen vanuit de Provincie en er minder input is vanuit de regio zelf.

Waarom stoppen met uitvoering

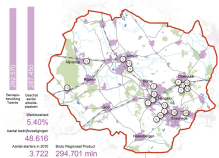
Er komt nu teveel bij kijken, wordt zelf steeds meer gezien als statistische dienst. Dat was niet de bedoeling. Toe aan een nieuwe uitdaging, misschien een andere monitor.

Data Regels

Naast de standaard regels voor wetenschappelijk onderzoek wordt gekeken naar de enquêtevragen van onderzoeken. Bijvoorbeeld CBS vanuit gegaan dat deze betrouwbaar is, maar nog steeds worden bronnen bekeken. Bij data van afstudeerders wordt hele verzamelmethode bekeken. Bij KvK ligt het er iets tussenin.

Data verzameling

Data wordt op verschillende manieren verzameld, afhankelijk van de indicator en de beschikbare informatie. Bij voorkeur wordt gebruik gemaakt van betrouwbare beschikbare data, bijvoorbeeld het CBS. Een deel van de betrouwbare data moet worden samengevoegd, bewerkt of geëxtrapolerd. Voor de innovatiedata worden apart afspraken gemaakt met het CBS voor het gebruik van microdata. Daarnaast wordt elkaar jaar gekeken, of er incidenteel Twents regionaal

onderzoek is uitgevoerd (bijvoorbeeld in opdracht van de Regio) dat geschikt is om in de Twente Index op te nemen. In dit geval wordt er scherp gekeken naar wetenschappelijke kwaliteit. Tenslotte doet het Twente Index soms zelf onderzoek naar ontbrekende gegevens.

Universiteit Twente

Gert Jan Hospers – *Hoofdauteur Twente Index(2005, 2006) en lid werkgroep*

Datum antwoorden ontvangen: 17 juni 2012

Heeft tussen 2003 en 2010 veel geschreven over de economie van Twente, bijvoorbeeld in de krant (TC Tubantia) en in de vorm van academische en populaire artikelen. Betrokken bij het maken van de eerste Twente Index 2005, als meedenker en als hoofdauteur. Was in 2005 en 2006 hoofdauteur van de Twente Index. Heeft in de jaren erna deel uitgemaakt van een werkgroep die de voortgang van de Twente Index bespreekt.

Belang en gebruik

De Twente Index biedt een goede basis voor beleidsvoorbereiding – in het ideale geval zouden alle bestuurders en ondernemers in de regio Twente deze cijfers als uitgangspunt nemen voor hun plannen. Behalve gemeenten en bedrijven zijn ook onderzoekers (bijv. studenten) en de media mogelijke afnemers van de Twente Index.

Bijdrage

In de periode dat de heer Hospers de Twente Index maakte was het letterlijk 'vakantiewerk': hij maakte het rapport in de zomervakantie vanwege de deadline van begin september. Oost NV leverde de data, hij schreef de teksten en dat zonder hulp van collega's. Dit kostte ongeveer een maand. Mocht de Twente Index voortgezet worden, dan zou een collega die taak wellicht kunnen overnemen.

Toekomst

De heer Hospers noemt mogelijkheden voor een integratie van de Twente Index in de Staat van Overijssel. Mogelijkerwijs dat het IGS (Institute for Governance Studies) van de faculteit Management en Bestuur interesse heeft om de data te publiceren. Wellicht dat collega's van het CSTM of het CHEPS eraan zouden kunnen werken (bijv. Frans Coenen, Hans Vossestein of een van hun medewerkers).

Invloed standaardisatie richtlijnen op ontwikkeling van monitors

Eerlijk gezegd ben ik niet bekend met deze richtlijnen.

Andere manieren van economische monitoring

Ja, er schieten meteen Ecorys of I&O Research te binnen. Laatstgenoemde organisatie, I&O Research, nota bene gevestigd in Enschede, lijkt een partij die de Twente Index goed kan overnemen. Deze organisatie heeft op het specifieke terrein van onderzoek naar de regionale ontwikkeling veel meer mogelijkheden dan Saxion of de UT. In dat verband is het misschien aardig om eens een afspraak te maken met Ruud Esselink (I&O Research, Economie).

Redenen om mee te werken

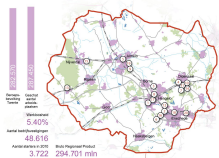
Het is voor te stellen dat het voor de zichtbaarheid van de UT in de regio slim is om erbij betrokken te zijn – in het kader van de regionale betekenis van de universiteit dus.

Leiding stuurgroep

Onder meer door middel van jaarlijkse werkgroepbijeenkomsten. Het is goed dat er binnen Saxion een iemand is aangewezen als projectleider, waardoor er een centraal aanspreekpunt is.

Communicatie

Zonder problemen, ook al moet ik zeggen dat ik op afstand van de dagelijkse gang van zaken sta.

Kees van Ast - Penningmeester van de Stichting Twente Index

Datum interview: 14 juni 2012

Houdt de bijdragen bij van de partners. Zes, dit jaar vijf, keer €15.000,-. Maakt elk jaar financieel verslag en doet dit al een jaar 6 of 7.

Belang

Structureel beeld van aantal indicatoren zoals arbeidsontwikkeling: reeksen maken. Goede data die beschikbaar is om beleid op te baseren. Soort informatievoorziening waar uit geput kan worden. Maar ook als het niet goed gaat

Vanuit breed beeld initiatief genomen vanuit kennisinstellingen UT en Saxion. En vanuit KvK besloten om te proberen. Informatie beschikbaar te maken. Vanzelf tegen problemen aangelopen, maken van datareeksen, bijhouden etc.

Gebruik

De Twente Index wordt gebruikt, maar niet consequent. Bestuurders van gemeente en regio waarschijnlijk erg geïnteresseerd, zij zijn bezig op middellange/lange termijn. Iemand die iets wil met ontwikkeling van Twente. Toch goed om te proberen middelen zo gericht mogelijk te maken. Zorgen dat informatie goed en beschikbaar is. Doel is niet om alleen maar op bepaalde onderwerpen verslag te doen. Ambitie om in het brede ontwikkeling van Twente aan te geven. Niet zoals IPT wel eens verzocht heeft (innovatie) Ook vraag vanuit beleidsmakers, alleen focus op beleidsvormen: niet de bedoeling. Zorgen dat er reeksen opbouwen, niet alleen op actueel beleid. Wel interessant, daarom verschillende thema's en interviews met bepaalde onderwerpen om mee te richten (niet per se feitelijk hoe iets is, maar ook om leesbaar te maken). Nu ook digitaal beschikbaar. Het is voor de gebruikers niet zo makkelijk is om een statement te maken. Het is een intermediair product dat handig is voor mensen, maar waar ze uit zichzelf niet om zullen vragen. Als je wat wil weten maar er is geen informatie worden we onrustig, informatie moet er toch wel zijn. Weinig aan te doen, behalve bevorderen te laten weten dat het er is. Misschien nog makkelijker beschikbaar maken. Moeilijk te zien of ze de moeite nemen om het te raadplegen. Dat is het brede probleem van bibliotheken en databanken, als ze er niet zijn mis je ze, maar als je ze hebt staat niemand te juichen. Het is een ondankbaar segment van de economie, informatie creëren. Vinden wel verantwoordelijk dat we het niet zomaar laten schieten. Ook al niet de indruk dat het frequent gebruikt wordt, nog niet de rede, omdat niet dagelijks beslissingen gemaakt worden, een indicatie dat ze er niets mee doen. Tijd om uit te zoeken wat er moet gebeuren, genoeg ruimte voor een onderzoek.

Gebruik UT

Niet voor UT beleid van belang. Maar toch betrokken, wel met economische ontwikkeling te maken: stimuleren starten van bedrijven. Wordt wel bijgewoond waar dit relevant is. Bijscholingsmaatregelen. Globale kennis van ontwikkeling werkgelegenheid. Om mee te kunnen praten en aansluiten van problematiek. Belang van regio niet alleen van UT, maar wel indirect betrokkenheid via stage bedrijven bijvoorbeeld.

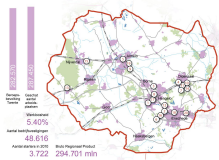
Bijdrage UT

15.000 dragen bij aan totstandkoming. Op verzoek wel gericht onderzoeken, data levering. Nu minder dan in het begin. Informatie leveren. Personeel inzet niet. Aantal bijeenkomsten per jaar.

Andere monitoring

Alleen Twente Index, wel arbeidsmonitor en misschien wel anderen. Provincie wel begonnen met ook een monitor voor Overijssel (staat van Overijssel). Daaronder werkt ook het trendbureau.

Staat van Overijssel

Wordt wel verkent of mogelijkheden tot samenwerking zijn. Moet geen must worden als er minder interesse is als er geen stakeholders meer zijn. Moet geen speeltje van de UT worden, dan schiet het doel voorbij. Na 7 jaar is discussie niet verkeerd. IPT wordt ook wat veranderd. Stichting Kennispark en IPT zal in elkaar geschoven worden, (Strategy Board) zal dus ook nog veranderen. Belangrijk hoe de gebruikers en wie dat zijn.

Grote bedrijven misschien wel betrokken, die misschien wel hieruit putten. Maar kleinere ondernemers gaat zulke stukken niet lezen. Grote bedrijven hebben ook andere belangen, meer betrokkenheid met de regio. Zijn toegankelijker voor dit soort informatie. Hoeveel gebruikers er daadwerkelijk zijn, geen idee.

Stuurgroep

Paul Bijleveld geeft veel aan betreft indicatoren. Sturing meer over wat interessant thema is. Werkgroep denkt daar ook over na. Stuurgroep neemt formeel de keuze. Kleur voor komende jaar praat over op aangeven van de werkgroep. Dan wordt gekeken naar spraakmakers om te interviewen.

Communicatie

Communicatie verloopt goed. Ook de presentatie eens per jaar.

Toekomst

Het zit in de aard van UT om dit te helpen opzetten. De UT wil er niet uitstappen, maar graag discussie aanzetten om nieuwe participanten te trekken. Vraag of informatie interessant is voor bedrijven of beleid. Participatie van de KvK is ook onzeker. Stoppen kan ook een conclusie zijn, maar het is de moeite waard om te kijken of er draagkracht is. Moet geen push worden vanuit UT en Saxion. Promo tot bedrijven: wel in de presentatie. Misschien zou dit meer of vaker onder de aandacht moeten brengen. Van subsidies moet de Index het niet meer hebben. De informatie zal uiteindelijk belangrijk genoeg gevonden wordt om te handhaven.

Of dat alleen digitaal is, dit is niet uitgesloten. Pure informatie op het scherm, vorm zal veranderen. Misschien weinig behoefte aan al die interviews. Wel de kosten van het uitzoeken en bewerken van de gegevens. Nog steeds nodig om jaarlijks een bedrag erin te stoppen om het bij te werken. Iets meer als integrale informatievoorziening.

Binnen nu en uiterlijk een jaar een standpunt hebben. Gaan inderdaad andere stakeholders vragen of ze meedoen of niet. Of misschien verbinden met iets anders, of ermee stoppen. Of de omvang terugbrengen tot alleen digitaal.

Het staat of valt toch, je hebt iets in handen dat waardevol is. Er staat ook niet echt een prijs voor. Je kan het niet vermarkten. We zullen toch moeten zorgen dat het er is, of niet. Het was makkelijk geweest als de vrager zei; we willen ook dat je daar of daar naar kijkt.

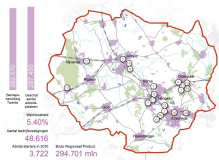
Wij gaan ons richten op wat de indicatoren zijn die iets zeggen op de ontwikkeling van de economie. Onderliggende dingen, investering niveau, werkgelegenheid, eigenlijk de bekende dingen die een economie typeren.

Twente als regio blijft wel relevant. Heel bewust over gesproken en besloten niet alleen op de innovatie inspanningen te meten. Willen meer een informatiebron zijn die stabiel is. Dat is een keuze.

Kennispark

Jantsje op de Hoek – Business Development, innovaties van bedrijven koppelen aan maatschappelijke uitdagingen

Datum interview: 3 juli 2012

Werkt bij Kennispark, kennispark en IPT wordt nieuwe innovatieloket. Zat in de kerngroep, werden kwartiermaker aangesteld en is op monitoring gezet. Zit niet middenin de discussie over Twente Index, maar die speelt op de achtergrond.

Belang van monitoring

Belangrijk om resultaten van beleid te monitoren. Te gebruiken als PR. Lerend vermogen voort projecten (management informatie). Afrekenen overheerst in beeldvorming, daarom willen sommige mensen geen informatie geven, omdat ze bang zijn het terug te krijgen.

Toekomst

IPT wil van de Twente Index af, maar heeft zich niet verdiept

Is platform van de vier O's(overheid, ondernemers, onderzoek, onderwijs)

Twee stichtingen gaan samen in één innovatieloket. Strategy Board is verantwoordelijk voor regionaal innovatiebeleid Oude IPT valt weg, wordt nu samengevoegd, IPT 2.0 wordt soort netwerkorganisatie. Strategy Board loopt al IPT 2.0 ook. Fusie voor Innovatieloket ligt klaar, zal 3e/4e kwartaal staan. Na dit jaar kan IPT dus niet meer meedoen. Vanuit innovatieloket ligt focus op Strategy Board. Er wordt vooral gekeken wat monitorings vraagstukken vanuit het Strategy Board zijn. Zou mooi zijn als dit matcht met Twente Index, maar dan moeten oorspronkelijke opdracht gevers het daar mee eens zijn. Strategy Board bepaald de richting 'hoogste orgaan'. Is puur hoe zo slim mogelijk indicatoren gemeten kunnen worden, alleen innovatie. Twente Index heeft ook gedeeltelijk innovatiedata, maar ook bredere economische aspecten. Waar informatie vandaan te halen is, vraag of dat één plaats is of niet. Gevaar is dat verschillende groepen een product opzetten. Wel contact met Gerrit Bril, Paul Bijleveld, is aan het bestuur om te bepalen wat er gebeurt, aan drie verschillende producten werken of wordt het wat opgeschoond. Idealiter zou er één product zijn en het innovatiegedeelte wordt ingevuld door het Strategy Board. Vraag is ook voor welke doeleinde je het wil gebruiken. Alle doelen worden aan de Twente Index gehangen waardoor het net niet uit de verf komt. Gezien veel onzeker is zijn indicatoren genomen als ankerpunt.

Gebruik

Maakt er zelf geen gebruik van, leest de Index ook niet. Wordt gekeken of er bestaande bronnen zijn waar je qua informatie uit kan putten. Probeert ze nu inzichtelijk te maken. Vorm wordt pas in fase twee naar gekeken. Zullen scenario's voor komen naar waar het voor gebruikt zal worden. Keuzes worden aan bestuurders voor gelegd. Gebruikte gegevens via I&O, project rapportages vanuit Oost NV, zochten belangrijke informatie voor kennispark zelf uit(in oude situatie). Product, hoe wil je dat voort laten bestaan. Wie is de klant, wat zijn de behoeften en maak er een slim monitoringssysteem op. Daarop richten en rest niet doen. Niet bij presentatie geweest, ging waarschijnlijk wel altijd iemand vanuit kennispark naartoe. Speelt of leeft niet echt in gesprekken. Niet zozeer een belangrijke gebeurtenis. Strategy Board wil zoveel mogelijk van wat er bestaat gebruik maken. Zal aansluiten bij wie het beste levert. Zullen zelf geen informatie gaan verzamelen, is niet de competentie van Strategy Board.

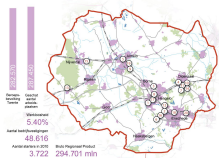
Samenwerking

Leverde niet veel aan qua data behalve getallen over spin-offs van Saxion en UT.

Verschillende lijnen naar Gerrit Bril. Provincie is founding father van het kennispark. Provincie is ook partij in Strategy Board. Provincie en netwerkstad breed regionaal economisch.

Ligt aan scenario's en indicatoren in hoeverre er samenwerking zal zijn. Meer informeel onderlinge gesprekken, in theorie mogelijk, maar misschien willen verschillende bestuurders toch hun eigen ding.

Financiering van Meting Innovatie indicatoren

Zullen misschien indicatoren afvallen als het teveel kost om effectief te meten. IPT 2.0. meer op roadmaps en waar inhoudelijke kansen liggen. Innovatiefonds wordt nog aan gewerkt, zullen met investering wat gaan doen, ook investering vanuit Provincie en de Regio, moet nog uitgewerkt worden.

Voor Twente Index: is afhankelijk van hoe er een doorstart gemaakt zal worden, of niet.

Mogelijkheden Twente Index

Als het voldoet aan eisen, zou het een product kunnen zijn wat vanuit innovatiebeleid wordt gebruikt. Maar als het een eigen leven gaat leiden wordt dat lastig, misschien ook niet haalbaar gezien meerdere partners stoppen. Alleen doelstellingen komt je er niet mee. Elk jaar wordt net andere dingen gemonitort op andere wijze elk jaar wordt net weer iets anders belangrijk gevonden. Trends zijn niet echt zichtbaar. Door consequent hetzelfde op dezelfde manier te meten kun je echt gaan leren, ook al komen daar dingen uit die je eigenlijk niet wil weten hoeft je dat niet te gebruiken voor PR maar inzetten om de jezelf en je programma te verbeteren.

Gemeente Hengelo

Bert Hofstede – *Verantwoordelijke Samengang O&S Bureaus Netwerksteden*

Datum interview: 20 juni 2012

Jarenlang hoofd afdeling onderzoek en statistiek. Beleidsonderzoeken voor Hengelo, hier was Twente Index van belang voor. Positie veranderd: ervoor zorgen dat de Bureaus van O&S(Onderzoek & Statistiek) in de regio samengaan in een nieuw bureau dat op regio schaal gaat werken.

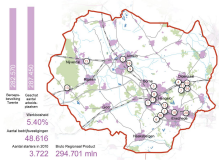
Kennisbureau

De netwerkstad wil O&S bureaus bij elkaar plaatsen en schaalniveau omhoog brengen door op Twents niveau te brengen en de Provincie betrekken. Primair voor netwerkstad, maar iedereen wil dat het voor niveau Twente gaat werken, daarom ook samenwerking met Regio Twente. Er wordt dubbel werk gedaan, werk dat veel op elkaar lijkt. Wensen van losse gemeentes blijven uitvoeren door middel van onderzoeken. Ook voor de profilering van het Twente beter vormgeven. Meer visie voor Twente, omdat economische ontwikkeling qua schaalniveau van Twente bekeken moet worden. Gaat ook voor ruimtelijke ordening, huisvesting e.d. Daarvoor ook goed om een kenniscentrum te hebben op dat niveau. Als er behoefte is aan een bepaalde verkenning moet dat vanuit de 14 gemeentes samen gedragen word, maar die informatievoorziening moet geen discussie over zijn. Niet als beleidsmakers, maar als adviseurs. Informatie in principe voor iedereen en openbaar, behoudens grenzen die privacy gericht zijn. Het bureau kan niet optreden als commercieel bureau dit zou concurrentievervalsing zijn. Het moet een overheidsdienst blijven.

Samenwerking

Dit bureau kan voor heel Twente een rol spelen en een kwaliteitsslag maken. Op dit moment wordt de wereld in kaart te gebracht, kijken wat beschikbaar is, veel partners die opkomen. Twente Index, arbeidsmarktmonitor, vastgoedmonitor zijn elementen. Allerlei losse initiatieven, zit nog geen samenhang. Kennisbureau zal niet alle producten overnemen: wel samenwerking opzoeken, zorgen voor meer structuur en samenhang in het geheel. O&S zou een stukje uitvoerend werk kunnen overnemen. Aansturing zou ook kunnen, opdrachtgevende rol, omdat ze namens gemeentes kunnen spreken. Met de huidige bezetting niet mogelijk, er moet wel geld voor zijn. Voor ogen om ook op andere beleidsterreinen data en kennis samen te brengen.

Samenwerking met provincie.

Mogelijk kan onder de oppervlakte een link zijn met de data bank waar de Staat van Overijssel op gebaseerd is. De provincie beheert al veel data, als bepaalde dingen toevoegt kan de provincie dit beheren die O&S nodig heeft, en kan de data hiervan afgetapt worden. O&S groep wil link met de provincie hebben. Provincie zit ook in de projectteam, intentie van beide kanten samen wat te doen, niet in concurreren. Een groep die voldoende massa heeft om voor Twente een goed kennispunt te zijn. Provinciaal niveau te ver van gemeentes af. Alleen binnen gemeentes werken is te kwetsbaar.

Belang

Twente index is hiervoor een mooi product. Mix van cijfers en onderzoek nodig om ontwikkelingen te kunnen volgen en te weten welke positie Twente heeft, informatie nodig om dit vorm te geven. Twente Index moet in de kern blijven bestaan: als er geen continuïteit is in de stichting, dan is het serieuze zaak om die continuering in samenwerking met O&S te behouden.

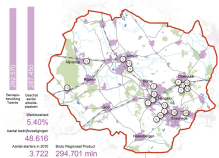
Centraal

Hiermee word aangesloten bij de Regio Twente, en een beleidsterrein dat zich regionaal moet gaan ontwikkelen. Geen economisch beleid mogelijk door in 14 verschillende gemeentes aan te pakken. Centraal beleid hiervoor nodig daarbij behorend ook een centrale informatie stroom. Basis van informatie is dan onomstreden, iedereen gebruikt zelfde data en probleemanalyse. Onafhankelijkheid zit primair in stuk objectivering en degelijkheid van de feiten, daar begint het mee. Aspecten van de economische wereld moet onomstreden neer gezet kunnen worden met goede data. Discussie over verzamelen van welke informatie kan er zijn, maar zodra die gesloten is duidelijkheid. Word lastiger bij analyse en probleemduiding, daar zit een stukje politiek in. Niet onafhankelijke rekenkamer, wel in opdracht van gemeenten & samenleving. Wel politieke keus hierin, maar uitkomsten van rapporten blijven feiten. Soms beter om een onderzoek buiten de deur te laten doen, als onomstreden moet zijn wat de uitkomsten zijn. Soms de vraag duidelijk krijgen in plaats van zelf het onderzoek uitvoeren.

Toekomst

Als ware een goed kennispunt voor Twente. Wat ook een strategische partner kan zijn, adviseur met oog op de toekomst daarmee bezig is. In essentie, als er voor Twente informatie bij elkaar gebracht moet worden moet dat bij ons. Algemene databank eronder zitten. Alle dimensies van beleid moeten hierin zitten. Is vooral waardevrij element, daarboven een aantal producten als de Twente index die hier gebruik van maakt. Voor de gemeente en voor Twente een databank die een aantal producten maakt die gevraagd worden vanuit de gemeente of samenwerkingsverbanden. Heel graag de samenwerking met Saxion en uit voor ogen krijgen. Moet gewaarborgd worden. Zou een verarming zijn als de stichting opgeheven word, dan is de samenhang in de partners kwijt. Verbinding met bedrijfsleven en wetenschapswereld moet behouden blijven. Net zo wezenlijk als de cijfers.

Digitale wereld groot deel van de toekomst. Digitale tools voor nodig. Wil niet zeggen dat gedrukte vorm overbodig is. Heeft ook voordelen, zeker in combinatie met een conferentie waar het aangeboden wordt. Digitale bank met alleen zoekfunctie is ook niet genoeg, zullen analyses en duidingen bij moeten, die in persoonlijk contact vorm krijgen. Nog niet helemaal duidelijk hoe dit gedaan zal worden. Komt nog overleg met partners in. Signaleringen misschien loskoppelen, een verhaal wat op basis van cijfers tot conclusies leid met duiding erin. Uitmondend in een discussie of iets dergelijks. Voor gemeentes en misschien ook voor bedrijven; kunnen ook meehelpen met vorm geven hieraan, zijn goed in verbinden tussen beleidsthema en wereld die hier achter zit. Klankbord groep met belangrijke industriële groepen of juist kleinschalige MKB groepen. Die kunnen aangeven wat er speelt. In productiebasis bedrijfsleven ook betrokken houden zodat er verbinding mee blijft. Infrastructuur en netwerk hiervoor opbouwen. Omgeving

die vraagt om het verhaal, net zo belangrijk als de productie ervan. Platform nodig om problemen die niet binnen bedrijven en bepaalde segmenten opgelost kunnen worden ergens neer te kunnen leggen. Zijn deels cijfers en deels andere oplossingen voor nodig. Ook belang voor een ondernemer dat ze iets kunnen signaleren. Niet alleen voor onderzoek, maar ook met andere kennisinstituten blijven praten en duidingen kunnen doen.

Nu nog teveel initiatieven vanuit enthousiasme te weinig vanuit samenhang. Op passen met behoefte om teveel nieuwe dingen te doen.

Informatie behoeften bij elkaar leggen, IPT kan bijvoorbeeld wensen neerleggen, zo moet het vorm krijgen. Dat er samenhang nodig is is wel helder.

Centraal of decentraal, deels ook ontwikkelingen in de tijd. Op een gegeven moment wordt het routine, aandacht vooral op thema's en vaste gegevens blijven liggen. Dan blijkt dat het weinig meer gebruikt word. Veel informatie heb je ook nodig om in tijden van acute noodzaak op de plank te hebben.

Twente als Regio

Twente vertoont soort eigenheid en samenhangt. Wel sprake van een gebied. Twente is daarin meer eenheid, ook al zijn er onderlinge verschillen, of je in Hengelo werkt of in Tubbergen. 40 jaar geleden discussie over oprichten van provincie Twente. Ook wel spanningen, gemiddelde burger van Hengelo heeft minder met iemand uit Enschede en andersom, maar buiten Twente zijn ze beide Twentenaar.

Niet moeilijk om informatie te vinden, wel nodig voor beleidsambtenaren om uit te zoeken welke informatie cruciaal is. Mogelijkheid om deskundigheid in te zetten is belangrijk om te weten wat er speelt. Wordt veel ingekocht, en zal ook blijven gebeuren bij bijvoorbeeld BMCN. Maar ook een eigenheid nodig om eigen gebied te profileren en positioneren. Als groep medewerkers en gemeente denken ze daar een goede positie in te kunnen nemen. Rekening houdend met concurrentie en beweging van buiten. Meer gebruik van proberen te maken dan beconcurreren. Hoort bij dat voortdurend afweging gemaakt moet worden wat ingekocht moet worden en wat zelf gedaan moet worden. Wel evenwicht nodig omdat er met 14 gemeentes geopereerd zal worden. Halve situatie: regio Twente waar bestuurder wel een plek in hebben, maar het is niet een volwaardig niveau. Als het sommigen uitkomen stappen gemeentes eruit of gaan naar provincie niveau. Sommige geluiden die naar Twentestad toe willen om een beleidsorgaan te hebben. Anderen willen nog wel 14 gemeentes behouden. Netwerkdad zit hier tussenin. Werken op een aantal punten met 5 steden samen. Belastingkantoor bijvoorbeeld. Andere gemeentes kunnen meeprofiteren. Steeds verder uitbouwen, vanuit efficiency ook bijvoorbeeld shared service centre waar neutrale zaken geregeld kunnen worden. Kan toch digitaal geregeld worden. Tegelijkertijd ook op gevoelige beleidsterreinen naar elkaar toe gegroeid wordt. Economische visie bijvoorbeeld zou ook een bureau voor Twente moeten hebben, in plaats van eigen gemeentelijke bureautjes. Wordt wel gezocht naar een vorm van samenwerking. Hier is ook wel argwaan voor omdat gemeentes bang zijn dat sommigen meer aandacht zullen krijgen.

Gebruik

Tot nu toe alleen op gemeente niveau monitoring. Twente Index wordt gebruikt als beschikbaar product net als bijvoorbeeld de atlas van gemeenten. Worden bijvoorbeeld in de indicatorenset bij de beleidscyclus gebruikt. Of de Twente Index bij andere gemeentes gebruikt is niet zeker. Almelo bijvoorbeeld wel. Maar elke gemeente doet dit op zijn eigen manier.

Financiering Kennisbureau

Financiering tussen anderhalf en twee miljoen. Puur vanuit gemeentelijke begrotingen op wat zij doen aan statistiek en onderzoek. Voor het nieuwe bureau.

Provincie Overijssel

Gerrit Bril – *Projectleider Economie en Innovatie*

Datum interview: 19 juni 2012

De heer Bril geeft monitoring vorm voor het regionaal economisch beleid van de Provincie Overijssel.

Belang

Twente Index heeft vooral toegevoegde waarde door de dingen die eromheen georganiseerd worden. Het delen van beschikbare informatie is belangrijk. Maar ook valt te constateren dat het vooral een interne werking heeft naar vooral Twentse partijen terwijl het juist als een PR/branding instrumenten te gebruiken valt.

Gebruik

De Twente Index was origineel bedoeld voor beleidsmakers en het bijhouden van de ontwikkelingen binnen de Triangle/Innovatieplatform Twente. Verder is onduidelijk welke groepen er nu echt gebruik van maken.

Gebruik door de Provincie

Is een mogelijkheid, maar het gebeurt waarschijnlijk niet zo vaak. Het is vaker andersom, de Twente index wordt onder meer uit provinciale data opgebouwd.

Bijdrage

De Provincie deed een financiële bijdrage, aan de ontwikkeling verder weinig. Er wordt data geleverd wanneer dit gevraagd werd.

Stop van de bijdrage

-Belang van de Twente Index wordt te onduidelijk. Meer een reden om bijeenkomsten te organiseren, focus op de originele gedachte(bieden van data/kennis voor besluitvorming en een symbool voor Twente naar de buitenwereld)

-Er zijn meerdere opkomende monitors, die kan de provincie niet allemaal steunen met geld, wel met data. Zoals Regio Zwolle Index en Stedendriehoek Index.

- De opdracht om een eigen provinciale monitor te ontwikkelen.

Staat van Overijssel

Er wordt gekeken naar de mogelijkheid om gegevens via apps beschikbaar te maken. Goede standaarddata ter beschikking te stellen, waar andere partijen gebruik van kunnen maken. Zal web-based worden.

Gegevens voor Twente

Onder andere worden gegevens per gemeente verzameld. Er kan vervolgens naar elke gewenste schaal gekeken worden, met een indeling in klassieke SBI, maar ook doorvertaling naar topsectoren.

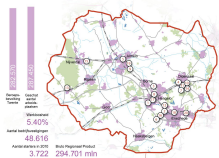
Een stukje algemene macro-economische indicatoren, daarnaast indicatoren die voor beleidsmakers op dat moment interessant zijn. die aansluiten bij wat nu bijvoorbeeld binnen het IPT wordt gebruikt.

Analyse van regio's

Dit is nog onduidelijk. Basisanalyse gerelateerd aan nieuwe economisch beleid zal worden uitgevoerd, maar verdiepend onderzoek zal door derden gedaan moeten worden.

Samenwerking

Misschien gezamenlijke databank maken, met ook de andere monitoring initiatieven. Kennisdeling vanuit lectoraat (Paul Bijleveld). Provincie bouwt, onderhoudt en faciliteert cijfers, Stichting kan daar zaken omheen organiseren.

Data delen

Dit is niet verplicht. Provincie is wel bereid data te delen. Een contract is mogelijk, data die moeilijk/kostbaar is om te verkrijgen zullen wellicht tegen een bepaalde prijs gekocht kunnen worden. Hier zal nog over gesproken worden met personen van de verschillende monitoring initiatieven

Toekomst

Vraag is wat er overblijft als financiers en programmaleider zich terugtrekken. Twente Index heeft niet veel 'eigen' cijfermateriaal/databases die een zelfstandig bestaan rechtvaardigt, tenzij partijen bereid zijn daarvoor te betalen.

Toekomstige financiering vanuit Provincie

In principe niet, de Provincie maakt nu zelf een monitor met ook gegevens over de regio's. Het is niet de bedoeling dat de Provincie bij alle monitoring initiatieven geld inlegt. Data over de regio's is ook beschikbaar voor de regio's. hiermee zal de Provincie de monitors wel mee blijven steunen. Echter bestaat de mogelijkheid wanneer over een aantal jaar andere bestuurders zijn, zij hier anders over denken.

Andere mogelijkheden

Er is weinig kans dat bedrijven er geld in zullen steken.